

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาพื้นที่บริเวณสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดและโรงพยาบาลสัตว์ เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด จากข้อมูลทุติยภูมิ การสังเกตของผู้วิจัย และการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดทั้ง 2 แห่ง ได้แก่ มูลนิธิบ้านสงเคราะห์สัตว์พิการ (ในความอุปถัมภ์ของหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน) และมูลนิธิเพื่อช่วยเหลือสุนัขจรจัด รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้บริหารและสัตวแพทย์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการโรงพยาบาลสัตว์ 2 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลสัตว์แมวมหาราเริง และโรงพยาบาลสัตว์เล็ก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ข้อมูลทุกส่วนถูกนำมาสังเคราะห์ วิเคราะห์ สรุปผลและเสนอเป็นแนวทางการบริหารและการออกแบบกายภาพสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดเพื่อเพิ่มคุณค่าการใช้งาน ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

กระบวนการทำงานของระบบบริหารจัดการทรัพยากรกายภาพของสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดที่สามารถเพิ่มคุณค่าการใช้งานได้ ส่วนหนึ่งต้องอาศัยการวิเคราะห์ปัญหา และการจัดการกับปัญหาอีกส่วนหนึ่งต้องอาศัยการนำเสนอแนวทางเพิ่มเติมโดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในส่วนการวิเคราะห์และจัดการกับปัญหาจำแนกเป็น 2 รูปแบบคือ

1. การแก้ปัญหาเชิงกายภาพ (physical solution) ประกอบด้วย การปรับปรุงอาคารพื้นที่อาคาร ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานได้ดีที่สุด

2. การแก้ปัญหาเชิงการจัดการ (management solution) ประกอบด้วย การปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงาน ขั้นตอนการดำเนินงาน และกระบวนการดำเนินงาน

งานวิจัยนี้พบว่าสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดที่สามารถเพิ่มคุณค่าการใช้งานได้ ควรมีลักษณะเป็นสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพาตนเอง ดังนั้นการเสนอแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรกายภาพ และการออกแบบลักษณะทางกายภาพสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดที่ได้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดที่มีอยู่ในปัจจุบัน

5.1 แนวทางการออกแบบลักษณะทางกายภาพและการบริหารจัดการสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดที่ สอดคล้องกับพฤติกรรมสุนัขและการใช้งานพื้นที่

ผลการวิเคราะห์การออกแบบลักษณะทางกายภาพและการบริหารจัดการสถานสงเคราะห์ สุนัขจรจัดพิจารณาจากความเหมาะสมตามมาตรฐานของการใช้งานพื้นที่ และพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้งานสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดมีรายละเอียดดังนี้

แนวทางการออกแบบทางด้านกายภาพของอาคาร

1. ที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ตั้งสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด

ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมกายภาพของสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดที่สามารถเพิ่มคุณค่าการใช้งานและมุ่งไปสู่สถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพาตนเอง พบว่า ควรเป็นสถานสงเคราะห์ที่ผสมผสานระหว่างความเป็นสถานสงเคราะห์และโรงพยาบาลสัตว์โดยควรอยู่ห่างไกลจากชุมชนพอสมควร เน้นการดูแล รักษา พื้นฟู รวมถึงพัฒนาสุนัขจรจัดให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นที่ต้องการของชุมชน การเลือกพื้นที่ตั้งควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์หลักของการก่อสร้าง เพื่อนำมาใช้ในการเลือกพื้นที่ตั้งให้สอดคล้องกับการใช้งานตามวัตถุประสงค์ อันจะนำไปสู่การใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และลดปัญหาความขัดแย้งกับชุมชนรอบข้าง นอกจากนี้ที่ตั้งของสถานสงเคราะห์ควรมีบริเวณที่เป็นต้นไม้หรือสวนอยู่รอบ ๆ ดังภาพที่ 5.1 เพื่อเป็นแนวกันเสียงจากสุนัข และกักกั้นไม่ให้แพร่สู่ชุมชนโดยตรงและอย่างรวดเร็ว

วิธีการวางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการเลือกที่ตั้งโครงการ จึงต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในหลาย ๆ ด้าน เพื่อเพิ่มปัจจัยที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่โครงการ ทำให้สามารถบริการได้ตรงตามความต้องการของประชาชนและสัตว์เลี้ยง ทั้งนี้ต้องมีหลักเกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการเพื่อให้ได้ที่ตั้งที่เหมาะสมที่สุด โดยเกณฑ์ในการพิจารณาการเลือกที่ตั้งโครงการมีดังนี้

1.1 ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการพักอาศัยหนาแน่นปานกลาง หรือหนาแน่นน้อย ไม่ควรอยู่ติดกับบริเวณที่มีบริเวณบ้าน เช่น หมู่บ้าน บ้านเดี่ยว แต่ก็ไม่ควรอยู่ห่างออกมาจากแหล่งชุมชนมากนักควรมีระยะห่างกันเพื่อลดปัญหามลภาวะทางเสียงและอากาศ

1.2 ด้านการจราจรภายนอกสถานสงเคราะห์และการเข้าถึงควรมีการจราจรที่เบาบางถึงปานกลางเพราะมีผลต่อการนำสัตว์เข้าใช้บริการโดยรถยนต์ และเพื่ออำนวยความสะดวกแก่สุนัข เนื่องจากมักเกิดปัญหาการไม่เคยชินในการเดินทางโดยรถยนต์ของสัตว์ ดังนั้นจึงควรมีการจราจรที่

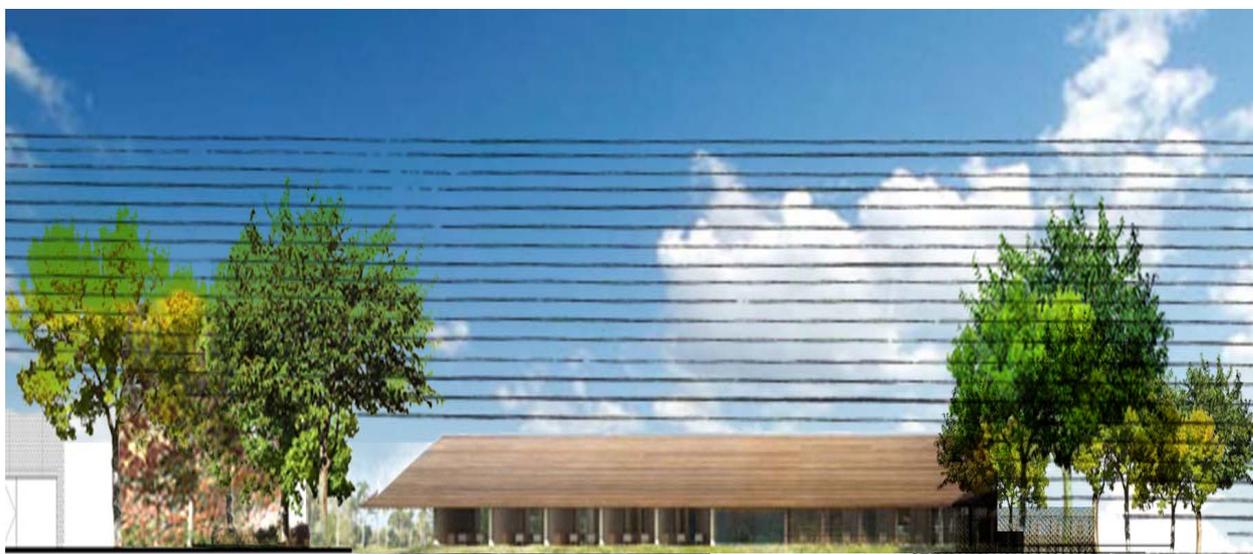
คลองตัวและถนนที่ผ่านโครงการควรมีขนาดที่กว้างขวาง พอให้รถวิ่งสวนทางกันได้โดยสะดวกสบาย การเข้าถึงควรเข้าถึงได้สะดวก ต้องมีการคมนาคมทั้งทางเท้า ทางรถยนต์และรถประจำทางได้สะดวก มีการเข้าถึงได้เร็ว ตั้งอยู่ไม่ไกลจากศูนย์กลางความเจริญในจุดต่าง ๆ มากนัก เพื่อให้ผู้มาใช้บริการ เข้ามาได้สะดวก

1.3 ลักษณะที่ดิน ไม่ควรมีสิ่งปลูกสร้างถาวร เพื่อลดค่ารั้วถอนและการปรับปรุงต่อเติมมากนัก บริเวณที่ตั้งโครงการควรมีลักษณะที่เกิดประโยชน์และส่งเสริมโครงการในด้านความงาม ด้านความปลอดภัย ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของโครงการ ที่ดินด้านข้างโครงการไม่ควรเป็นปารกที่บเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษต่าง ๆ ทำให้ความปลอดภัยของคนและสุนัขในโครงการลดลง

1.4 มีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ ที่สามารถเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อโครงการได้อย่างพร้อมเพียง และเหมาะสม

ภาพที่ 5.1

แนวการปลูกต้นไม้รอบ ๆ พื้นที่ตั้งสถานสงเคราะห์

2. ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์การออกแบบลักษณะทางสถาปัตยกรรมของสถาน
สงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพาตนเองไว้ดังนี้

2.1 อายุการใช้งานอาคาร

อายุการใช้งานอาคารของสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดและโรงพยาบาลสัตว์ที่มุ่งไปสู่
สถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพาตนเอง โดยพบว่า อายุการใช้งานอาคารมีส่วนในการบริหาร
จัดการอาคารและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กรได้หากองค์กรมีการดูแลอาคารอยู่ตลอดเวลา
สามารถสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรและชักนำผู้คนมาใช้บริการมากขึ้นได้ ซึ่งในแต่ละ
องค์ประกอบจะมีอายุการใช้งานทางกายภาพแตกต่างกัน ดังนั้นการดูแลอาคารจะต้องมีการ
ควบคุมตรวจสอบอยู่เสมอ คือ เปลือกหรือผิวอาคารมีอายุการใช้งานประมาณ 30 ปี ระบบ
ประกอบอาคารเช่น ระบบไฟฟ้า ระบบปรับอากาศ ระบบสุขาภิบาล ระบบป้องกันอัคคีภัย มีอายุ
การใช้งาน 5 – 15 ปี ผนังภายในอาคารมีอายุการใช้งาน 5 – 10 ปี ดังนั้นควรมีการวางแผน
ปรับปรุงอาคารเป็นระยะอย่างมีประสิทธิภาพตามระยะเวลาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่หากว่า
องค์กรมีงบประมาณที่จำกัดในการนำมาใช้บูรณะซ่อมแซมอาคาร องค์กรสามารถเลือกบูรณะ
ซ่อมแซมอาคารที่จำเป็นและสำคัญก่อน ในกรณีของสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพาตนเอง
อาคารที่มีผู้ใช้บริการเป็นประจำคือ อาคารส่วนวินิจฉัยและบำบัดโรคและอาคารในส่วนบริการ
เสริม เนื่องจากเมื่อมีผู้ใช้บริการมากอาคารก็จะเสื่อมโทรมรวดเร็ว เป็นต้น

2.2 การแบ่งเขตพื้นที่การใช้งาน

ในการแบ่งเขตพื้นที่การใช้งานควรแบ่งตามขั้นตอนการใช้งานและหน้าที่ใช้สอย
รวมถึงการเข้าถึงพื้นที่ในส่วนที่เป็นเขตพื้นที่ส่วนรวม กึ่งส่วนรวม กึ่งส่วนตัว และส่วนตัว คือ
จัดเรียงจากส่วนที่เป็นการใช้งานร่วมกับคนภายนอกไว้ด้านหน้าสุด ถัดเข้ามาเป็นบริเวณที่เป็นกึ่ง
ส่วนรวม ถัดเข้ามาคือกึ่งส่วนตัวและในสุดคือส่วนตัว สามารถแบ่งออกมาเป็นรายละเอียดโดย
เรียงลำดับการเข้าถึงจากส่วนที่เป็นส่วนรวมเข้ามายังส่วนที่เป็นส่วนตัวดังตารางที่ 5.1 ซึ่งในที่นี้
ผู้วิจัยสรุปลักษณะการเข้าถึงตามเขตพื้นที่การใช้งานของสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพา
ตนเองดังนี้

1. เขตพื้นที่ส่วนรวม (public) จากตารางที่ 5.2 ประกอบด้วย

1) ทางเข้าหลัก

ทางเข้าหลักของอาคารควรอยู่ด้านหน้าสุดของอาคารเป็นทางเข้าที่ทุกคนสามารถมองเห็นได้ง่าย ซึ่งบริเวณนั้นจะต้องเป็นจุดเด่น เป็นจุดนำสายตาจากภายนอกเข้าสู่ตัวอาคาร ส่วนหนึ่งของบริเวณนี้ควรใช้เป็นที่วางรถเข็นสำหรับขนส่งสัตว์ที่เจ็บป่วยจนไม่สามารถเดินด้วยตนเองได้เข้าไปภายในอาคาร

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในด้านอื่น ๆ คือ

- จุดเทียบรถยนต์ต้องสามารถให้รถยนต์เข้าเทียบได้ทางซ้ายเพื่อขนส่งสัตว์ และควรเป็นจุดเทียบที่ไม่เปียกฝน

- จากจุดที่เป็นทางเข้าหลักนี้ ต้องสามารถมองเห็นจุดแยกเข้าสู่ทางเข้าส่วนถัดไปได้อย่างชัดเจน

- เมื่อเข้าสู่อาคารจะต้องมองเห็นเคาน์เตอร์แผนกต้อนรับได้อย่างชัดเจน

- ทางเข้าด้านหน้าควรมีทางลาดเพื่อให้สามารถขึ้นลงเปลี่ยนระดับได้โดยสะดวก การเปลี่ยนระดับในกรณีที่เป็นบันได ควรเป็นบันไดที่มีลูกนอนที่ค่อนข้างกว้างกว่าปกติ และมีลูกตั้งที่เตี้ยลงเพื่อให้สัตว์สามารถเดินได้สะดวก ในพื้นที่ส่วนนี้มีการสัญจรไปมาของสัตว์ป่วยมากที่สุด สัตว์อาจมีการถ่ายสิ่งปฏิกูลลงบนพื้นได้ดังนั้นบริเวณทั้งในและนอกอาคารจึงต้องมีการเตรียมก๊อกน้ำเพื่อใช้สำหรับทำความสะอาด

2) แผนกต้อนรับ – ทำบัตร และเวชระเบียน

ส่วนต้อนรับทำหน้าที่ต้อนรับผู้มาใช้บริการและผู้มาติดต่อ ในที่นี้มีหน้าที่สอบถามความประสงค์ว่าต้องการสิ่งใด นำสัตว์เลี้ยงมารับบริการ หรือมาเพื่อจุดประสงค์เพื่อง่ายต่อการดำเนินงานหรือส่งไปยังส่วนเวชระเบียนและทำบัตรให้จัดทำประวัติได้ถูกต้องว่ามาติดต่อในส่วนของโรงพยาบาลสัตว์เล็ก สถานสงเคราะห์ หรือส่วนบริหารเสริมอื่น ๆ

เวชระเบียนและส่วนทำบัตร มีหน้าที่ติดต่อซักถามประวัติของสัตว์จากผู้นำสัตว์มาลงโน้ตัม เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นของสัตวแพทย์ผู้รักษา รวมทั้งทำการพิจารณาว่าต้องส่งสัตว์ไปแผนกใด และเมื่อรับบริการเรียบร้อยแล้วเจ้าหน้าที่จะส่งแฟ้มประวัติผู้ป่วยไปยังเจ้าหน้าที่แผนกเวชระเบียน ซึ่งมีหน้าที่เก็บและดูแลแฟ้มไว้ทั้งหมด จัดเรียงแฟ้มไว้ในห้องเก็บแฟ้มโดยจัดวางไว้ในชั้นเก็บเอกสารชนิดมีรางเลื่อน ซึ่งสามารถประหยัดพื้นที่ได้ดังภาพที่ 5.2

ภาพที่ 5.2
ชั้นเก็บเอกสารชนิดมีรางเลื่อน

หมายเหตุ: ถ่ายภาพ โรงพยาบาลสัตว์เล็ก แมวหมาว่าเริง ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2550.

โดยตำแหน่งที่ตั้งของส่วนต้อนรับควรจะสามารถมองเห็นและเข้าถึงได้ง่ายจากประตูทางเข้าหลัก ประชาชนทั่วไปมักจะต้องมาติดต่อที่ส่วนต้อนรับก่อนเสมอ โดยเฉพาะผู้ที่มาเป็นครั้งแรก โดยทั่วไปส่วนต้อนรับมักอยู่ส่วนหน้า (จากการสังเกตสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดและโรงพยาบาลสัตว์เล็กทั้ง 4 แห่ง) และส่วนทำบัตรและเวชระเบียนจะอยู่ลึกเข้ามาหรืออาจจัดให้เป็นส่วนเดียวกันได้ และต้องมองเห็นได้ชัดเมื่อเข้ามาจากทางเข้าหลัก โดยควรคำนึงถึงเส้นทางส่งแฟ้มไปยังส่วนต่าง ๆ ได้สะดวกรวดเร็ว ขณะเดียวกันแผนกเวชระเบียนก็ควรจะต้องติดต่อกับห้องเก็บแฟ้มได้สะดวก ภายในห้องต้องทำการกันห้องสำหรับเจ้าหน้าที่ด้วย (ดังตารางที่ 4.3) ในส่วนของตำแหน่งของแผนกทำบัตรควรอยู่ไม่ไกลจากแผนกต้อนรับและจากลูกค้าที่เข้ามา

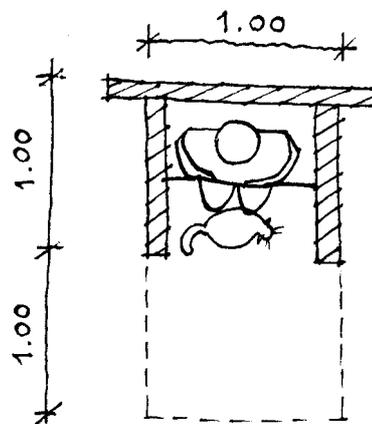
3) โถงพักคอยกลาง

ตำแหน่งที่ตั้งของโถงพักคอยนั้นควรเห็นได้ชัดเมื่อเข้ามาจากทางเข้าหลัก และสามารถเข้าถึงได้ง่าย การจัดควรสะดวกต่อการติดต่อเข้าห้องตรวจ โดยโถงพักคอยของสถานที่ที่มีผู้ให้บริการเป็นสัตว์จะมีความแตกต่างจากโถงพักคอยคนโดยทั่วไป ซึ่งการออกแบบต้องคำนึงถึงผู้ใช้งานได้แก่สัตว์และเจ้าของสัตว์ การออกแบบนั้นขึ้นอยู่กับสัตว์เลี้ยงเป็นสำคัญ เนื่องจากพฤติกรรมสัตว์และการแสดงออกระหว่างสัตว์ต่อสัตว์ด้วยกันนั้นแตกต่างกันออกไป และสัตว์นั้นไม่

สามารถปรับตัวหรือเก็บความรู้สึกได้เช่นคน ดังนั้นเพื่อลดปัญหาการกีดกันของสัตว์จึงควรจัดที่นั่งพักคอยดังภาพที่ 5.3 – 5.4 จากภาพจัดแบ่งโรงที่นั่งพักคอยออกเป็น 2 แบบ คือ แบบ ก. เป็นที่นั่งพักคอยสำหรับเจ้าของที่นำสัตว์ขนาดปานกลางถึงขนาดใหญ่มารักษา แบบ ข. เป็นที่นั่งพักคอยสำหรับคนที่นำสัตว์ขนาดปานกลางถึงเล็กมารักษา โดยหากเป็นแถวเรียงกันควรมีระยะ 1 เมตรเพื่อให้คนเดินผ่านได้

ภาพที่ 5.3

การจัดโรงที่นั่งพักคอยบริเวณโรง (ที่นั่งแบบ ก.)

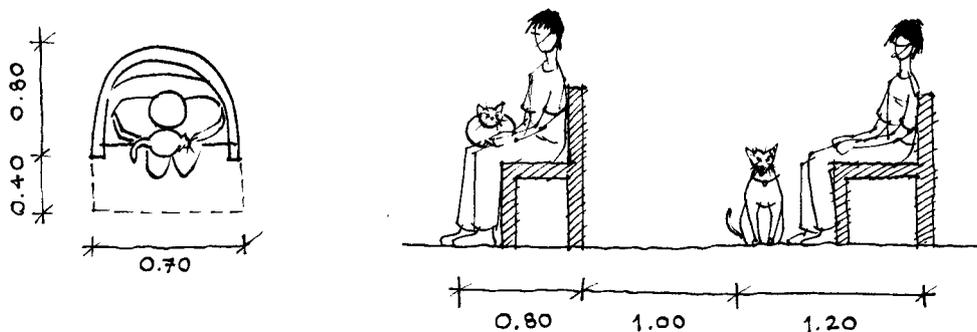

ที่นั่งแบบ 1 ที่นั่ง มีพื้นที่ = $1.00 \times 2.00 = 2.00$ ตร.ม.

ที่มา: จากผู้วิจัย ณ วันที่ 17 มกราคม 2552.

ภาพที่ 5.4

การจัดโรงที่นั่งพักคอยบริเวณโรง (ที่นั่งแบบ ข.)

ที่นั่งแบบ 1 ที่นั่ง มีพื้นที่ = $0.70 \times 1.20 = 0.84$ ตร.ม.

ที่มา: จากผู้วิจัย ณ วันที่ 17 มกราคม 2552.

4) แผนกการเงินและแผนกจ่ายยา

ตำแหน่งที่ตั้งควรเป็นเคาน์เตอร์ยาวติดต่อกันทั้งแผนกการเงิน และจ่ายยาซึ่งควรอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นจากห้องตรวจได้ง่ายโดยสัตว์เลี้ยงจากแผนกอื่น ๆ จะมายังส่วนจ่ายเงิน และจ่ายยา ตามลำดับขั้นตอน

แผนกเภสัชกรรมเป็นแผนกที่ใช้พื้นที่หลายจุดประสงค์ เป็นทั้งที่เตรียมยาและคลังยาตามความต้องการของส่วนต่าง ๆ ในโรงพยาบาลและสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด ฉะนั้นต้องเป็นพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย จากทุก ๆ ส่วนภายในโรงพยาบาลและสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดที่ต้องการใช้ยา

2. เขตพื้นที่กึ่งส่วนรวม (semi public) จากตารางที่ 5.2 ประกอบด้วย

1) ห้องตรวจ

ควรตั้งอยู่ใกล้กับโถงพักคอย เมื่อได้รับการเรียกเข้ารับการตรวจรักษาหรือรับบริการอาบน้ำ ตัดขน หรือนำสัตว์เลี้ยงไปยังโรงแรมสุนัข โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้พาสัตว์ป่วยไปยังห้องตรวจโรค เมื่อตรวจเสร็จสัตวแพทย์อาจส่งสัตว์ป่วยไปยังแผนกต่าง ๆ ดังนี้

- ไปยังแผนกสนับสนุนการบำบัดรักษาเช่น เอ็กซ์เรย์ ห้องปฏิบัติการวิจัย และจึงนำกลับมาฟังผลที่ห้องตรวจอีกครั้งหนึ่ง
- ไปยังห้องพักฟื้นหากสัตว์ป่วยจำเป็นต้องอยู่ในการดูแลของสัตวแพทย์
- ไปยังแผนกการเงิน แผนกจ่ายยา และกลับบ้านในกรณีที่ไม่จำเป็นต้องรักษาต่อ หรืออาจนัดมาตรวจต่อไปเป็นครั้งคราวเพื่อดูผลการรักษา

ตำแหน่งที่ตั้งไม่ควรอยู่ไกลจากบริเวณโถงกลางมากนัก และควรอยู่บริเวณเดียวกันแผนกรังสีวิทยา ห้องผ่าตัด ห้องพักรักษา ห้องพักเจ้าหน้าที่ โดยควรมีเส้นทางการสัญจรด้านหลังเพื่อให้สัตวแพทย์และเจ้าหน้าที่เดินสัญจรไปห้องอื่น ๆ ได้หมด

2) ส่วนต้อนรับและโถงพักคอยที่แยกออกจากโถงพักคอยกลาง

โดยตำแหน่งที่ตั้งของส่วนต้อนรับควรจะสามารถมองเห็นและเข้าถึงได้ง่ายจากประตูทางเข้าหลัก ประชาชนทั่วไปมักจะต้องมาติดต่อที่ส่วนต้อนรับก่อนเสมอ โดยเฉพาะผู้ที่มาเป็นครั้งแรก โดยทั่วไปส่วนต้อนรับมักอยู่ส่วนหน้า (จากการสังเกตสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดและโรงพยาบาลสัตว์เล็กทั้ง 4 แห่ง)

ตำแหน่งที่ตั้งของโถงพักคอยนั้นควรเห็นได้ชัด อยู่ถัดจากส่วนต้อนรับ และสามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยโถงพักคอยของส่วนสงเคราะห์สุนัขจรจัดนั้นมีรายละเอียดเช่นเดียวกับ

ส่วนวินิจฉัยและบำบัดโรค ดังนั้นที่นั่งโถงพักคอยในส่วนสงครามหัตถ์สุนัขจรจัดจึงเป็นดังภาพที่ 5.3 – 5.4 จากภาพจัดแบ่งโถงที่นั่งพักคอยออกเป็น 2 แบบ คือ แบบ ก. เป็นที่นั่งพักคอยสำหรับเจ้าของที่นำสัตว์ขนาดปานกลางถึงขนาดใหญ่มารักษา แบบ ข. เป็นที่นั่งพักคอยสำหรับคนที่นำสัตว์ขนาดปานกลางถึงเล็กมารักษา โดยหากเป็นแถวเรียงกันควรมีระยะ 1 เมตรเพื่อให้คนเดินผ่านได้ เพียงแต่โถงพักคอยของส่วนนี้มีขนาดเล็กกว่าโถงพักคอยส่วนกลางเนื่องจากรองรับคนน้อยกว่า

3) บริเวณจัดแสดงความสามารถสุนัข

บริเวณนี้เป็นสถานที่แสดงความสามารถสุนัขจรจัดที่ทางสถานสงครามหัตถ์ได้เลี้ยงไว้และได้ทำการฝึกฝนให้เชื่อฟังคำสั่งพื้นฐานและให้ประชาชนทั่วไปเข้ามาชมการแสดงความสามารถของสุนัขเหล่านี้และสามารถนำไปเลี้ยงได้ ผลดีอีกทางหนึ่งคือช่วยลดแรงกดดันทางลบของประชาชนต่อสุนัขจรจัดว่าดุร้ายหรือไม่ควรเข้าใกล้ลงได้ โดยตำแหน่งที่ตั้งควรเข้าถึงได้ไม่ยากนักประชาชนสามารถมองเห็นได้จากภายนอก และเส้นทางการเข้าถึงไม่ควรผ่านเส้นทางการสัญจรในส่วนวินิจฉัยโรค ส่วนสงครามหัตถ์สุนัขจรจัด และส่วนบริการ ควรเข้าถึงได้โดยตรงเพื่อลดความสับสนของเส้นทาง และที่สำคัญบริเวณจัดแสดงความสามารถสุนัขไม่ควรอยู่ห่างจากบริเวณโรงเรียนสุนัขจรจัดเพื่ออำนวยความสะดวกนำสุนัขมาจัดแสดงและเส้นทางสัญจรไม่ควรทับซ้อนกับเส้นทางสัญจรของส่วนอื่น ๆ

4) สวน

จากการสังเกตพบว่าสถานสงครามหัตถ์และโรงพยาบาลสัตว์ทั้ง 4 แห่ง พบว่ารอบ ๆ บริเวณอาคารควรมีสวนล้อมรอบเพื่อบรรยากาศโดยรวมร่มรื่น และช่วยลดมลภาวะทางอากาศทางเสียงลงได้ จากภาพที่ 5.4 จะเห็นได้ว่าผู้วิจัยได้นำสวนแทรกสอดระหว่างส่วนพื้นที่อาคาร เพื่อนำความร่มรื่นและความเป็นธรรมชาติเข้าไปยังตัวอาคารมากที่สุด นอกจากนี้สวนยังทำหน้าที่เป็นตัวกั้นระหว่างพื้นที่บางที่ ที่ไม่ควรติดกับบริเวณอื่น ๆ เช่น บริเวณที่พักสัตว์ โรงแรมสัตว์เลี้ยงโรงเรียนสุนัข เป็นต้น

3. เขตพื้นที่กึ่งส่วนตัว (semi private) จากตารางที่ 5.2 ประกอบด้วย

1) แผนกรังสีวิทยา

ตำแหน่งที่ตั้งควรอยู่ใกล้กับห้องตรวจ และควรมีเส้นทางภายในที่ติดต่อกันได้สำหรับสัตวแพทย์และเจ้าหน้าที่ ในขณะที่เดียวกันก็ควรอยู่ใกล้กับห้องพักฟื้นสัตว์ป่วยด้วย ซึ่งในแผนกรังสีวิทยานั้นภายในประกอบด้วยห้องเอกซเรย์ ห้องมีด (สำหรับล้างและเก็บฟิล์มเอกซเรย์ที่

ยังไม่ได้ล้างเพราะฟิล์มเหล่านี้จะโดนแสงไม่ได้ถ้ายังไม่ล้างโดยควรอยู่ติดกับห้องเอ็กซ์เรย์
ห้องปฏิบัติการวิจัย

2) ห้องผ่าตัด

ตำแหน่งที่ตั้งไม่ควรตั้งอยู่ในบริเวณที่มีคนสัญจรพลุกพล่านและควรตั้งในบริเวณที่สามารถติดต่อโดยตรงกับห้องตรวจ ห้องพักรักษาตัวเพื่อสะดวกในการลำเลียงสัตว์ไปพักฟื้น และแผนกจ่ายยาเพื่อความสะดวกในการเบิกยาและเวชภัณฑ์ โดยมีเส้นทางเข้าออกของสัตว์แพทย์และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องแยกออกต่างหากจากเส้นทางของสัตว์ป่วยเพื่อสะดวกในการสัญจรและการบริหารจัดการด้านความสะอาดเพราะห้องผ่าตัดจะต้องเป็นห้องที่ปลอดเชื้อโรค

3) ห้องพักรักษาตัว

เป็นพื้นที่ที่พักรักษาตัวสัตว์ป่วยที่ต้องค้างคืนหรือพักรักษาจากการรักษา เพื่อสามารถให้บริการแก่สัตว์ป่วยได้ดีขึ้น ทั้งในด้านการรักษาและการดูแลอันจะมีผลให้การรักษามีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยตำแหน่งที่ตั้งต้องสามารถติดต่อกับส่วนสำคัญ ๆ ของโรงพยาบาลสัตว์และสถานสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดได้ง่าย เช่น ห้องผ่าตัด ห้องตรวจ โรงเรือนสุนัข สนามทราย และพื้นที่ออกกำลังกายของสัตว์

4) ส่วนบริหารและธุรการ

ตำแหน่งที่ตั้ง ต้องการพื้นที่กว้างและมีความเป็นส่วนตัวพอสมควร เจ้าหน้าที่สามารถติดต่อภายในชั้นเดียวกันได้ และบุคลากรภายนอกสามารถติดต่อได้ง่ายทางการสัญจร ส่วนกลางหรือจากทางเข้าหลักได้โดยไม่ไกลนัก ควรมีห้องประชุมใหญ่เพื่อการฝึกอบรมและการประชุมเจ้าหน้าที่

5) ร้านอาบน้ำ ตัดขนสัตว์

ตำแหน่งที่ตั้งไม่ควรอยู่ลึกมากนัก ควรอยู่ในบริเวณด้านหน้าใกล้กับโถงพักคอย ส่วนกลาง โดยที่ควรแยกโถงพักคอยในส่วนบริการออกมาเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคจากสัตว์ป่วยที่มารักษา นอกจากนี้ควรใช้ผนังเป็นกระจกโดยจัดให้โถงพักคอยกลางสามารถมองเห็นได้ เพื่อให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงเห็นวิธีการดำเนินงาน และให้ผู้อื่นที่นำสัตว์เลี้ยงมารักษามีความเพลิดเพลินในการดูการดำเนินการอาบน้ำและตัดขนสัตว์ด้วย

6) โรงแรมสัตว์เลี้ยง

ตำแหน่งที่ตั้งไม่ควรอยู่ลึกมากนักเช่นเดียวกับร้านอาบน้ำ ตัดขนสัตว์และควรอยู่ติดกัน ภายในที่พักรักษาตัวควรแบ่งแยกให้ชัดเจนระหว่างสัตว์แต่ละชนิดดังนี้ โรงแรมสุนัขชนิดเป็นคอก และชนิดกรง และควรอยู่ติดกับสวนหรือบริเวณที่สัตว์สามารถออกมาออกกำลังกายได้

7) ที่พักสุนัขหรือดูอาการ

เป็นพื้นที่ที่พักสัตว์ที่ใหม่เพื่อรอดูอาการว่าสุนัขป่วยหรือไม่ นิยัเป็นอย่างไร เพื่อให้ทราบได้ว่าควรจะรักษาหรือนำไปเลี้ยงไว้ที่โรงเรียนของสุนัขประเภทไหน โดยตำแหน่งที่ตั้งต้องสามารถติดต่อกับส่วนที่พักเจ้าหน้าที่เพื่อให้เจ้าหน้าที่สะดวกในการสังเกตอาการและพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน และอยู่ด้านหน้าสุดของโรงเรียนสุนัขเพื่อป้องกันโรคเข้าไปยังโรงเรียนที่เลี้ยงสุนัขหากสุนัขที่เพิ่งเข้ามาใหม่เป็นโรคติดต่อ สิ่งที่สำคัญอีกเรื่องทางด้านตำแหน่งที่พักสุนัขหรือดูอาการคือ ไม่ควรอยู่ใกล้ชิดกับบริเวณใดเพื่อป้องกันโรคที่จะติดต่อไปสู่คนหรือสัตว์ตัวอื่นได้

8) สถานที่เตรียมอาหาร

เป็นสถานที่เตรียมอาหารสำหรับสัตว์ซึ่งประกอบอาหารตามมื้ออาหาร ตำแหน่งที่ตั้ง ต้องตั้งอยู่ในที่ที่สามารถส่งอาหารได้สะดวกและที่สำคัญต้องไม่เข็นส่งอาหารในบริเวณที่เป็นทางเดินเพราะจะทำให้การสัญจรติดขัด และต้องไม่เข็นอาหารขึ้นทางลาดเพราะจะทำให้อาหารที่เป็นน้ำหก เนื่องจากการเปลี่ยนระดับ ในที่นี้ผู้วิจัยจัดให้ที่ตั้งของส่วนเตรียมอาหารอยู่ทางด้านหน้าของตัวอาคารเพื่อต้องการแสดงให้ผู้ที่มาเยี่ยมชมหรือผู้นำสัตว์เลี้ยงมารักษาสามารถเห็นการเตรียมอาหารให้สุนัข

9) สนามทราย/บริเวณออกกำลังกายสุนัข

บริเวณนี้เป็นสถานที่เพื่อให้สุนัขได้ออกกำลังกาย วิ่งเล่น และมีสนามทรายสำหรับสุนัขที่ต้องทำกายภาพบำบัดหรือสุนัขปกติทั่วไปเพราะจากการศึกษาพฤติกรรมสุนัขพบว่าสุนัขมีนิสัยชอบนอนเล่นรู้สึกผ่อนคลายเมื่ออยู่ บนสนามหญ้า และสนามทราย และพฤติกรรมอีกอย่างหนึ่งคือสุนัขมักขับถ่ายลงบนทรายหรือสนามหญ้า ดังนั้นผลดีอีกทางหนึ่งคือเป็นการฝึกให้สุนัขขับถ่ายในบริเวณพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้ให้หากนำสุนัขมาบริเวณที่จัดเตรียมไว้ตามเวลาเดิมเป็นประจำ เพื่อง่ายต่อการบริหารจัดการของผู้ดูแลและเพื่อลดผลกระทบจากการที่สุนัขปัสสาวะลงบนวัสดุที่ไม่ทนต่อสภาพความเป็นกรด ต่างของปัสสาวะสุนัขด้วย

ตำแหน่งที่ตั้งของสนามทราย/บริเวณออกกำลังกายควรอยู่ใกล้กับบริเวณโรงเรียนสุนัข ที่พักพื้นสัตว์ป่วยของส่วนวินิจฉัยและบำบัดโรค และที่พักสุนัขของส่วนโรงแรมสัตว์เลี้ยง โดยเส้นทางการสัญจรควรไปยังบริเวณสนามทรายและบริเวณออกกำลังกายสุนัขได้โดยตรง ไม่ควรให้เส้นทางการสัญจรผ่านส่วนอื่น ๆ ของโครงการ

4. เขตพื้นที่ส่วนตัว (private) จากตารางที่ 5.2 ประกอบด้วย

1) ห้องพักเจ้าหน้าที่

เป็นที่พักผ่อนของเจ้าหน้าที่ สัตวแพทย์ ซึ่งในห้องนี้จะมีพื้นที่เตรียมอาหารสำหรับเจ้าหน้าที่และสัตวแพทย์ ห้องพักผ่อน ทานอาหาร ห้องน้ำ ห้องเก็บอุปกรณ์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่และสัตวแพทย์ ห้องนอนสัตวแพทย์เวร เจ้าหน้าที่เวร โดยตำแหน่งที่ตั้งหากเป็นห้องพักเจ้าหน้าที่ของแผนกวินิจฉัยโรคควรอยู่ในจุดที่ใกล้กับห้องพักพื้นที่เพื่อให้สะดวกในการดูแลสัตว์ป่วยที่อยู่ในห้องพักพื้นที่และควรอยู่ในบริเวณด้านในสุดเพราะเขตพื้นที่ส่วนตัวผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องไม่สามารถเข้าถึงได้ ห้องพักเจ้าหน้าที่แผนกอาบน้ำตัดขนสุนัข ตำแหน่งที่ตั้งควรอยู่ในจุดที่ใกล้แผนกอาบน้ำตัดขนและแผนกโรงแรมสัตว์เลี้ยง เพื่อให้สะดวกในการให้บริการ ดูแลสัตว์ที่เจ้าของนำมาฝากเลี้ยงและควรอยู่ในบริเวณตรงกลางระหว่างแผนกอาบน้ำตัดขน และแผนกโรงแรม โดยเป็นเขตพื้นที่ส่วนตัวผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องไม่สามารถเข้าถึงได้ ห้องพักเจ้าหน้าที่ส่วนสถานสงเคราะห์ ตำแหน่งที่ตั้งไม่ควรอยู่ลึกมากนัก ควรอยู่ในบริเวณด้านหน้าใกล้กับโรงพักคอยส่วนกลาง เพื่อที่เมื่อมีผู้มาเยี่ยมชมหรือผู้มาติดต่อเจ้าหน้าที่สามารถเดินพาชมได้สะดวกและคอยดูแลเมื่อมีผู้อื่นเข้ามาโดยไม่ได้รับอนุญาต

2) โรงเรือนสุนัขจรจัด

ตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรือนสุนัข ผู้วิจัยได้สรุปออกมาโดยแบ่งตามลักษณะของสุนัขตามพฤติกรรมและลักษณะเฉพาะของสุนัขดังตารางที่ 5.2 คือ

- ตำแหน่งของพื้นที่ส่วนสุนัขปกติควรอยู่ด้านนอกสุดเพื่อให้ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมได้เห็นความน่ารักของสุนัข โดยสุนัขปกติที่อยู่ด้านนอกสุดจะเป็นสุนัขปกติที่สามารถเข้ากับชมได้ และสุนัขเด็ก ส่วนสุนัขปกติที่ดุร้ายจัดให้อยู่ทางด้านในสุดเพื่อลดปัญหาหมาลภาวะทางด้านเสียง เพราะพฤติกรรมของสุนัขที่ดุร้ายมักจะส่งเสียงเห่าหอนเมื่อมีคนเดินผ่าน
- ตำแหน่งของพื้นที่ส่วนสุนัขพิการควรตั้งอยู่ใกล้กับส่วนพื้นที่สนามทราย/บริเวณออกกำลังกายเพื่อให้สุนัขพิการทำกายภาพบำบัดและส่วนวินิจฉัยและบำบัดโรคเพื่อความสะดวกในการนำตัวไปรักษา

ผู้วิจัยได้สรุปการวางผังพื้นที่โดยรวม โดยคำนึงถึงการใช้งานโดยเฉพาะปัญหาที่มักเกิดขึ้นเป็นประจำจากการสังเกตสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดและโรงพยาบาลสัตว์เล็กทั้ง 4 แห่ง คืออาการตื่นกลัว เครียดหรือเกิดความกดดันโดยแสดงออกด้วยการเห่า บัสนวาระวด วิ่งหลบมุม หรือวิ่งเข้าใส่สัตว์ตัวอื่น เมื่อถูกนำมาให้บริการ ตรวจรักษาหรือเดินเยี่ยมชมซึ่งทำให้การทำ

กิจกรรมแต่ละประเภทมีความยากลำบากยิ่งขึ้น จึงใช้แนวความคิดในการสร้างบรรยากาศที่สามารถผ่อนคลายอาการดังกล่าวของสัตว์ลงได้ ด้วยการนำพื้นที่เปิดโล่ง และ ธรรมชาติ สวน ต้นไม้ มาใช้ในการออกแบบวางผังอาคารทั้งภายในและภายนอกอาคาร โดยเฉพาะในส่วนที่มีจำนวนผู้มาใช้สอยมาก อย่างโถงกลาง จึงออกแบบให้มีพื้นที่เปิดโล่ง มากกว่าลักษณะที่ถูกปิดล้อม และเพื่อการถ่ายเทของอากาศภายในอาคาร และการแบ่งอาคารออกตามลักษณะการให้บริการ โดยแบ่งออกเป็น 3 อาคาร คือ อาคารส่วนวินิจฉัยและบำบัดโรค อาคารส่วนบริการ และอาคารส่วนสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด ให้อากาศถ่ายเทพิงผ่านช่องว่างระหว่างอาคารและเพื่อดึงสวนเข้ามายังอาคารให้ได้มากที่สุด

ตำแหน่งที่ตั้งของแต่ละอาคารแบ่งตามการเข้าถึง จากภาพที่ 5.4 จะเห็นได้ว่าอาคารทุกอาคารจะหันออกด้านหน้าหมด เพื่อให้ผู้มาติดต่อหรือมาใช้บริการเห็นแต่ละอาคารได้ แต่จะต้องผ่านในส่วนต้อนรับและโถงกลางก่อน เป็นการป้องกันบุคคลภายนอกเข้ามายังพื้นที่อื่น ๆ ได้ ลักษณะการเข้าถึงได้จัดให้เข้าถึงในส่วนวินิจฉัยและรักษาโรคและส่วนบริการก่อนเพราะเป็นส่วนพื้นที่ส่วนรวม คือประชาชนผู้อื่นเข้ามายังพื้นที่เป็นจำนวนมากกว่าส่วนสงเคราะห์สุนัขจรจัด ดังนั้นจึงจัดให้ตำแหน่งของส่วนสงเคราะห์สุนัขจรจัดอยู่ถัดจากส่วนวินิจฉัยและรักษาโรคและส่วนบริการ สิ่งสำคัญในการจัดวางตำแหน่งที่ตั้งคือโรงเรือนสุนัขจรจัด เพราะจากการสังเกตปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างชุมชนแวดล้อมกับสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดคือ มลภาวะทางกลิ่น และมลภาวะทางเสียงของสุนัข ดังนั้นจึงจัดให้ตำแหน่งของโรงเรือนสุนัขอยู่ทางด้านหลังสุดของพื้นที่ โดยมีสวนล้อมรอบบริเวณเขตพื้นที่ทั้งหมดเพื่อให้สวนเป็นตัวช่วยกรองเสียง และ กลิ่น นอกจากนี้แล้วตำแหน่งในส่วนต่าง ๆ ควรเห็นได้ชัดเจนแบ่งแยกกระหว่างสุนัขที่มีเจ้าของ และสุนัขจรจัด เพื่อป้องกันการติดต่อ ซึ่งก็ควรสัมพันธ์กับการบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกัน

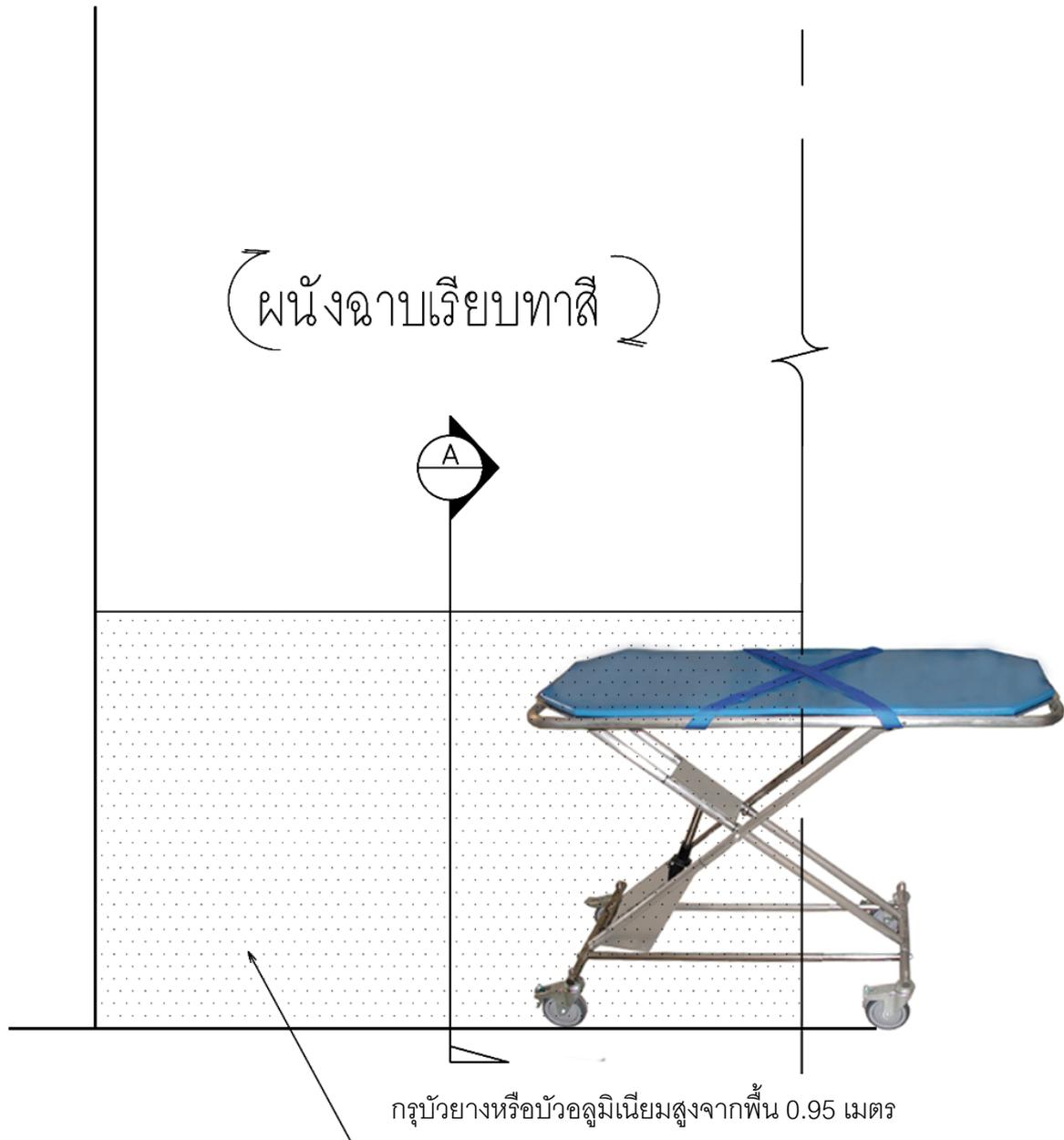
ผู้วิจัยได้ทำตัวอย่างการจัดวางพื้นที่ไว้ดังภาพที่ 5.5

2.3 วัสดุผิวอาคาร

จากการวิเคราะห์วัสดุผิวอาคารของสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดและโรงพยาบาลสัตว์ทั้ง 4 แห่งนำมาสู่ข้อสันนิษฐานเบื้องต้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้ที่มุ่งไปสู่สถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพาตนเองโดยพบว่า สถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพาตนเองควรเป็นสถานสงเคราะห์ที่ผสมผสานระหว่างความเป็นสถานสงเคราะห์และโรงพยาบาลสัตว์โดยควรใช้วัสดุที่เหมาะสมกับพฤติกรรมสุนัขและผู้ใช้งาน คือวัสดุผิวอาคารควรมีความคงทนต่อปัสสาวะสุนัขและสามารถทำความสะอาดได้ง่าย ไม่เก็บเชื้อโรค ซึ่งก็คือใช้วัสดุกระเบื้อง หรือคอนกรีตขัดมัน (ตามแนวคิดที่ 2.4.1 และ 2.4.2) ซึ่งทั้ง 2 ชนิดนี้มีราคาไม่แพงมากนักสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดสามารถนำมาใช้ได้ นอกจากนี้แล้วยังมีวัสดุชนิดอื่นที่สามารถนำมาใช้เป็นวัสดุผิวอาคารได้อีกคือ วัสดุหินสังเคราะห์ซึ่งมีราคาค่อนข้างสูงกว่า 2 ชนิดแรก ส่วนวัสดุที่ใช้มุงหลังคาคือ กระเบื้องมุงหลังคาซีแพค ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับชนิดที่เลือกใช้ตามงบประมาณและการออกแบบ โดยผู้วิจัยได้สรุปวัสดุผิวอาคารที่เหมาะสมในการนำมาใช้ดังนี้

1. วัสดุผิวผนังอาคาร วัสดุที่เหมาะสมของผนังควรใช้วัสดุที่เรียบ ไร้รอยต่อ กันน้ำ ขัดผิวเรียบ ไม่มีรอยแตกร้าวหรือรอยต่อซึ่งโดยส่วนใหญ่ผนังอาคารใช้การก่ออิฐฉาบปูน ทาสีเพราะมีต้นทุนไม่สูงแต่ในปัจจุบันมีวัสดุที่สามารถนำมาใช้แทนการก่ออิฐฉาบปูน และยังมีคุณสมบัติป้องกันความร้อน ดูดซับเสียงได้ดีมาให้เลือกใช้ตามต้นทุนที่กำหนดไว้ได้ (ภาคผนวก ค) ในส่วนของผิวผนังอาคารที่อยู่ชั้นนอกสุดควรมีแนวกันกระแทกเพื่อป้องกันการเสียหายที่เกิดจากการชนย้ายสุนัข โดยความสูงของแนวกันกระแทกนั้นควรทำขึ้นมาให้สูง 0.95 เมตร ให้เกินระดับความสูงของรถเข็น หรือเปด (รถเข็นสูง 0.91 เมตร จากภาคผนวก ข) นอกจากนี้วัสดุผิวผนังอาคารที่เหมาะสมในการนำมาใช้ในส่วนพื้นที่ที่มีสุนัขใช้งานควรผนังด้านล่างควรปิดผิวผนังอาคารด้วยกระเบื้องสูง 1 เมตร (ระยะสุนัขตัวผู้ยืนปัสสาวะ) หรือใช้ผนังทาสีที่มีคุณสมบัติในการเช็ดล้างออกได้ ดังภาพที่ 5.6 – 5.7

ภาพที่ 5.6
แนวระดับผนังกันกระแทก (มุมมองด้านหน้า)

รูปด้านหน้าผนังตกแต่ง
มาตราส่วน NTS

ภาพที่ 5.7

แนวระดับผนังกันกระแทก (มุมมองด้านข้าง)

ภาพที่ 5.8
แนวระดับผนังทาสีน้ำมันกันเปื้อน

หมายเหตุ: ถ่ายภาพ โรงพยาบาลสัตว์เล็ก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ วันที่ 10 มกราคม 2551.

2. วัสดุปูพื้น ใช้วัสดุที่เรียบ กันน้ำ น้ำไม่ซึม ไม่ลื่น กันกรด ต่าง สามารถทำความสะอาดด้วยสบู่หรือน้ำยาทำความสะอาดได้โดยไม่เกิดการกัดกร่อนของวัสดุ วัสดุที่มีประสิทธิภาพที่สามารถใช้ได้และราคาไม่แพงเช่น คอนกรีตขัดมัน(เมื่อปูวัสดุพื้นแล้วควรเคลือบด้วยน้ำยากันน้ำซึมตลอดพื้นผิว) ดังภาพที่ 5.9 ระเบิดปูพื้น พื้นหินขัด ซึ่งสองชนิดหลังมีราคาสูงกว่าชนิดแรกขึ้นอยู่กับยี่ห้อและประเภทที่เลือกซึ่งมีให้เลือกมากมาย แต่ที่เหมาะสมกับสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพาตนเองควรแยกใช้ในส่วนพื้นที่ที่จำเป็นเช่น พื้นที่ส่วนโรงพยาบาล ซึ่งต้องทำความสะอาดเป็นพิเศษ พื้นที่ส่วนบริการต่าง ๆ เช่น พื้นที่ส่วนโรงแรมสุนัข พื้นที่ส่วนอาบน้ำตัดขน และพื้นที่ส่วนโรงหรือห้องปฏิบัติการโรงเรียนสุนัขจรจัดเป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนะวัสดุปูพื้นตามพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ไว้ดังภาพที่ 5.11-5.13

ภาพที่ 5.9
วัสดุคอนกรีตขัดมันเป็นวัสดุปูพื้น

ที่มา: dog paradise, 2551

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปวัสดุผิวผนังและผนังพื้นที่เลือกใช้กับสถานสงเคราะห์สุนัข
จรจัดแบบพึ่งพาตนเองควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นวัสดุที่คงทนถาวร
2. สามารถทำความสะอาดได้ง่าย
3. ไม่ลื่น หรือเกิดอันตรายได้ง่าย
4. สามารถดูดเสียงได้ค่อนข้างดี
5. ทนต่อกรด ต่างและสารเคมี

ดังนั้นในการนำวัสดุต่าง ๆ มาใช้จะต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติที่เหมาะสมกับอาคาร
โดยวัสดุที่เหมาะสมได้แก่

1. วัสดุที่ประเภทหิน เป็นวัสดุที่มีความแข็งแรงทนทาน สามารถใช้ได้ดีในสภาพ
ภูมิอากาศร้อนชื้นแบบประเทศไทย ซึ่งวัสดุหินสามารถแบ่งได้ดังนี้

- 1.1 หินขัด คือ พื้นที่ทำขึ้นจากการนำเม็ดหินอ่อน มาผสมกับปูนซีเมนต์ขาวเท
หรือ ฉาบลงบนพื้นหรือผนัง ทิ้งให้แห้งหลังจากนั้นจึงขัดด้วยเครื่องขัดให้เรียบ ถ้าในพื้นที่กว้าง ๆ
จะต้องแบ่งพื้นที่เป็นตารางด้วยการฝังเส้นทองเหลือง หรือ เส้นอลูมิเนียมเพื่อป้องกันการแตกร้าว
กระจายเป็นพื้นที่กว้างอันเกิดจากการยืดหรือหดตัว สามารถทำสีด้วยการผสมสีลงในปูนขาว หิน
ขัดมีความงาม ทนทาน ทำความสะอาดง่ายจึงมีความเหมาะสมสำหรับอาคารโรงพยาบาล

1.2 หินแกรนิต มีความทนทานสูงมาก ราคาแพง มีทั้งแบบเคลือบผิวธรรมชาติ และแบบเผาไฟ ซึ่งจะให้ผิวสัมผัสที่แตกต่างกัน เหมาะสมมากสำหรับอาคารสาธารณะที่มีการใช้งานหนัก

2. ไม้ มีคุณสมบัติที่แข็งแรง มีลวดลายสวยงาม แต่ในปัจจุบันนำมาใช้ได้ทั้งการกรุผนัง ทำลิ้น ทำเฟอร์นิเจอร์ สามารถนำมาย้อมสี ฟันสี หรือเคลือบผิวแบบต่าง ๆ ได้โดยใช้วัสดุจำพวกลามิเนตที่สามารถนำมากรุทับผิวไม้ได้ เพื่อให้สามารถทำความสะอาดได้ง่ายขึ้น โดยในปัจจุบันมีให้เลือกหลายรูปแบบและบริษัท ซึ่งราคาแตกต่างกันตามความลายของตัวลามิเนต

3. กระเบื้องยาง มีความหนานุ่ม ได้จากยางธรรมชาติมาผสมสีและกำมะถัน เพื่อให้ผิวแข็ง สามารถเก็บเสียงได้ดีพอสมควร มีความทนทานทำความสะอาดง่าย ทนน้ำ กันความร้อนได้ เป็นฉนวนที่ดี ไม่ลื่น ราคาไม่แพงมาก มีให้เลือกทั้งแบบแผ่นและแบบม้วน และมีหลายสี หลากหลายนิยมนำมาใช้ในห้องควบคุมด้านความสะอาด ห้องผ่าตัด เป็นต้น แต่ข้อเสียคือเห็นรอยขีดข่วนชัดเจน

4. กระเบื้อง เป็นวัสดุที่นิยมใช้กับแพร่หลายเนื่องจากหาซื้อได้ง่ายและมีให้เลือกหลายรูปแบบ มีราคาแตกต่างกันไปตามชนิดประเภทและขนาดของกระเบื้อง โดยกระเบื้องมีคุณสมบัติทำความสะอาดง่าย หากใช้กระเบื้องมาเป็นวัสดุพื้นสำหรับสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพาตนเองนั้นควรเลือกกระเบื้องที่มีการตัดขอบกระเบื้อง เพื่อเวลาปูสามารถปูชิดโดยมียาแนวรอยต่อกระเบื้องไม่มาก ทำให้คราบเชื้อโรคไม่ฝังตัวอยู่ในยาแนวได้

5. สีอีพ็อกซี เป็นวัสดุประเภทสีที่สามารถนำมาทาลงบนพื้นผิวคอนกรีตได้เป็นสีที่มีคุณสมบัติ ไม่มีรอยต่อ ไม่เกิดฝุ่น ทำความสะอาดง่าย ป้องกันเชื้อราและแบคทีเรีย เนื่องจากเนื้อสีมีความหนาจึงทนต่อการรับน้ำหนักและแรงกระแทกได้ดี ทนทานต่อกรด ต่าง สารเคมี สามารถปรับระดับบนพื้นและปกปิดร่องรอยบนพื้นได้สามารถซ่อมแซมเฉพาะบางส่วน อายุการใช้งานยาวนาน สวยงาม ทำความสะอาดง่าย ดังนั้นจึงนิยมนำมาใช้ในโรงพยาบาล โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ในส่วนข้อเสีย คือเป็นวัสดุที่ไม่ทนต่อแสงอาทิตย์เพราะจะทำให้ผิวด้านไม่มันเงา เหมาะสำหรับใช้ในบริเวณที่ไม่โดนแสงอาทิตย์โดยตรง ดังภาพที่ 5.10 สีอีพ็อกซี ดีกว่าสีน้ำมันในเรื่องความทนกรดได้ดีกว่าทนชื้นได้ดีกว่าติดกับเนื้อเหล็กได้ดีกว่าผิวหน้าแข็งกว่า และแพงกว่า

ภาพที่ 5.10

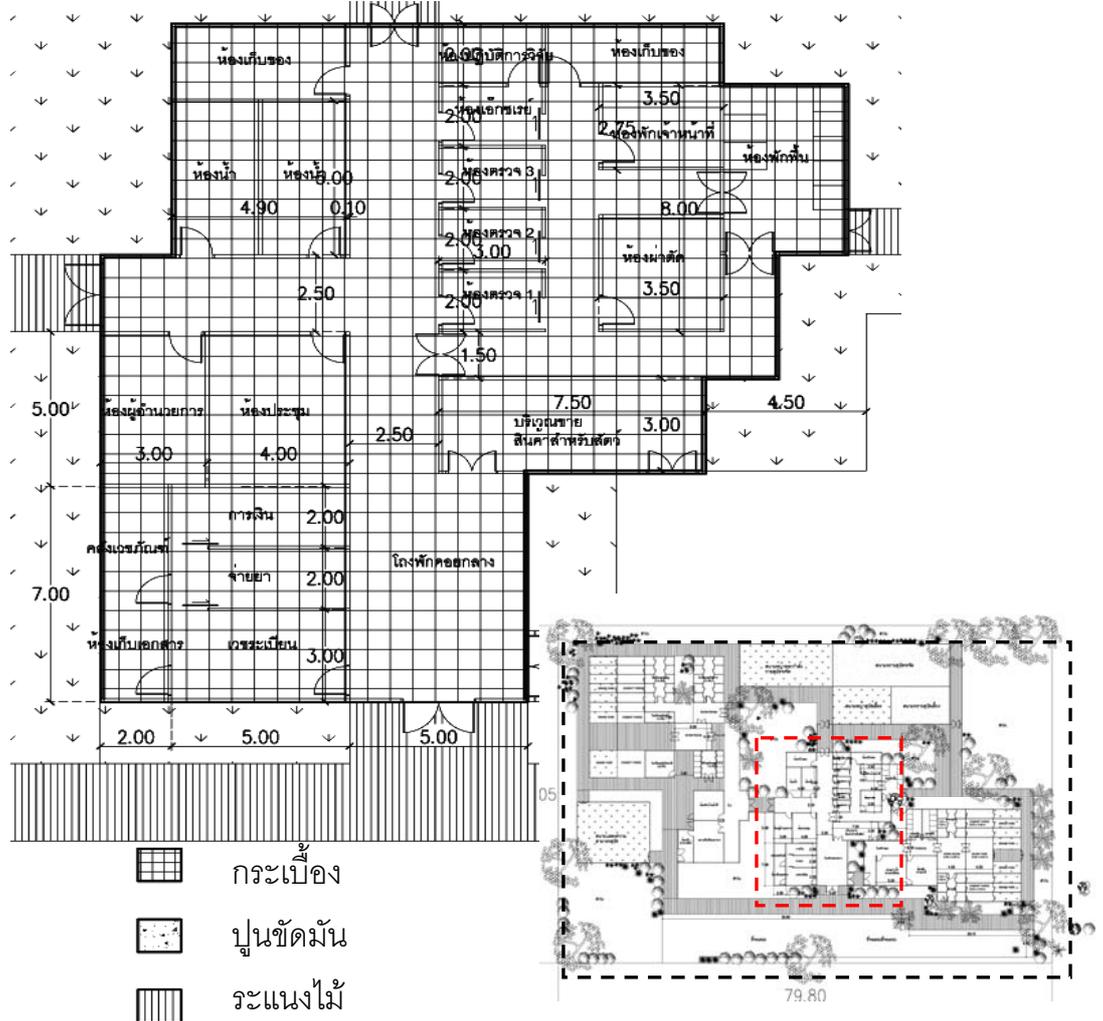
ตัวอย่างวัสดุสีอีพ็อกซีที่เป็นวัสดุทาเคลือบผิว

ที่มา: thakotech, 2552

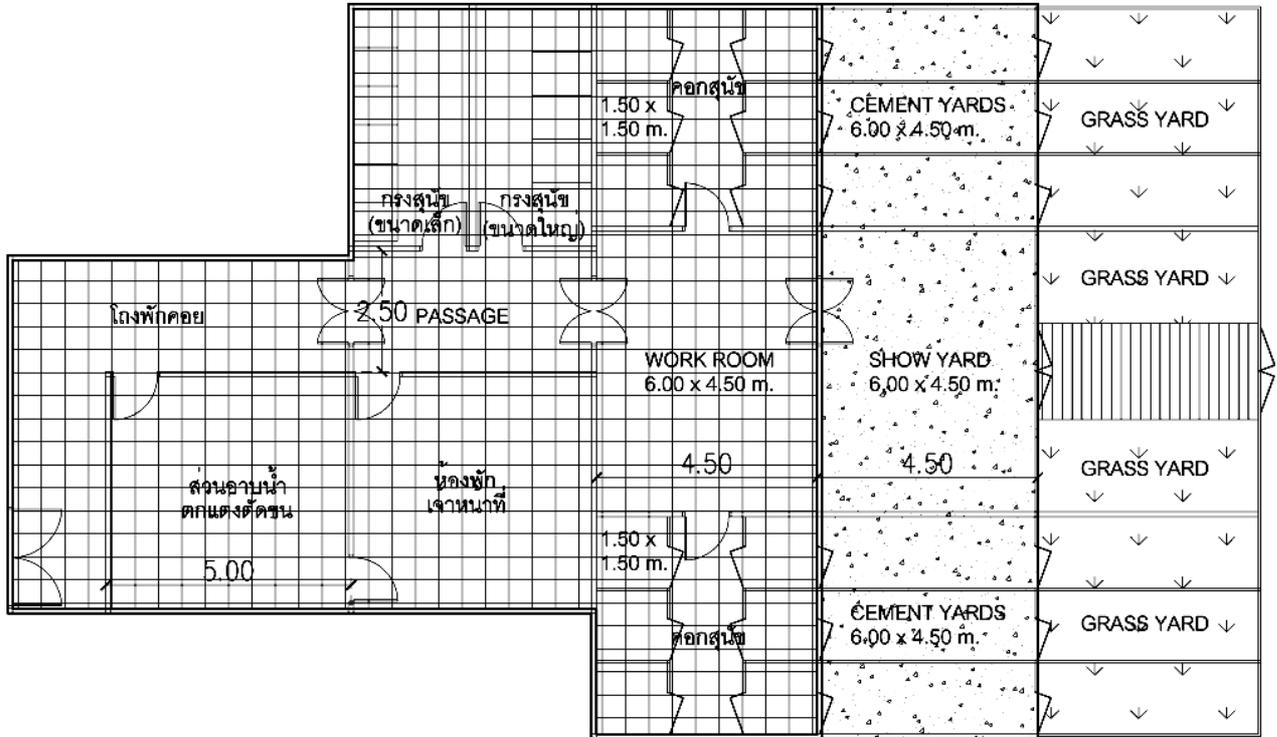
ภาพที่ 5.11

แผนผังแนวทางการกำหนดวัสดุปูพื้นส่วนรักษาโรค

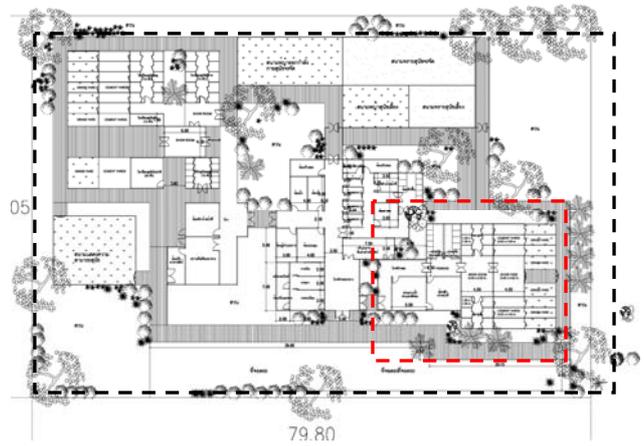

ภาพที่ 5.12

แผนผังแนวทางการกำหนดวัสดุปูพื้นส่วนบริการเสริม

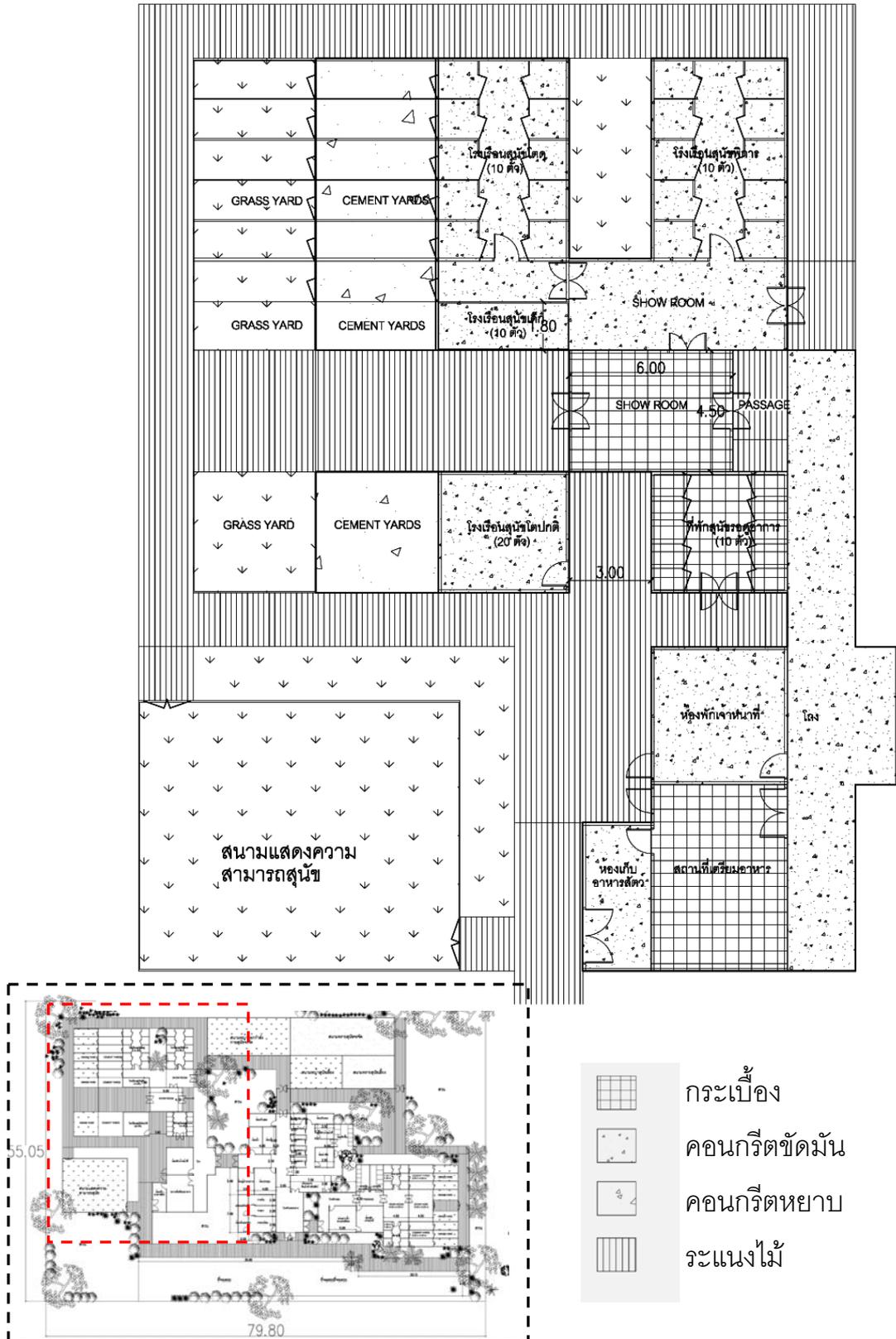

- กระเบื้อง
- คอนกรีตขัดมัน
- ระแนงไม้

ภาพที่ 5.13

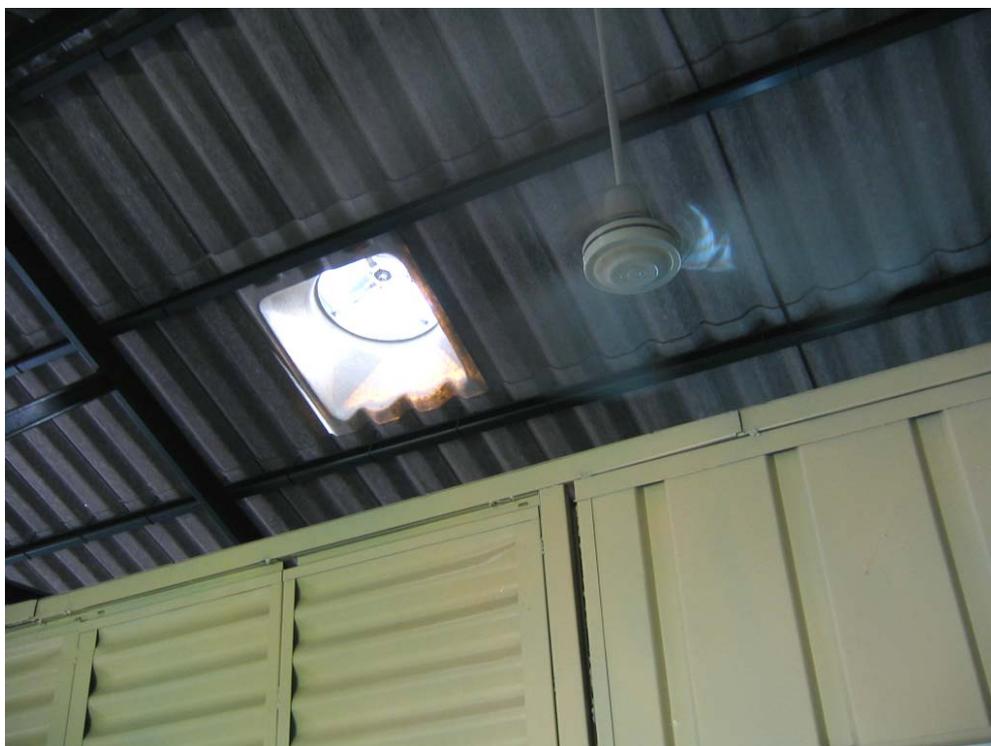
แผนผังแนวทางการกำหนดวัสดุปูพื้นส่วนสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด

3. วัสดุผนังหลังคา ใช้กระเบื้องลอนคู่ และกระเบื้องลอน ซึ่งวัสดุทั้ง 2 ชนิด มีลักษณะคล้ายคลึงกันคือ มีความบาง น้ำหนักเบา คงทน และราคาถูกกว่ากระเบื้องซีแพค นอกจากนี้วัสดุอื่นที่สามารถนำมาผนังหลังคาได้ เช่น metal sheet เป็นวัสดุที่มีราคาสูงกว่ากระเบื้องลอนคู่แต่ในด้านความสวยงามมีความสวยงามกว่ากระเบื้องลอนคู่ มีน้ำหนักเบาและทนทานกว่า ดังภาพที่ 5.14 – 5.15 เป็นตัวอย่างของการใช้กระเบื้องลอนคู่ และ metal sheet ซึ่งวัสดุที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับงบประมาณของโครงการและงานออกแบบว่าวัสดุชนิดใดเหมาะสมกับการใช้งาน สำหรับโครงการสถานสงเคราะห์สุนัขนิจจรจัดแบบพึ่งพาตนเองนั้น ด้านความสวยงามมีความจำเป็นเช่นกันหากมีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณสามารถออกแบบให้ใช้วัสดุ metal sheet ในส่วนของอาคารที่ต้องการแสดงความสวยงาม อาคารส่วนวินิจฉัยโรค อาคารส่วนบริการเสริมอื่น ๆ รวมถึงส่วนสนามทราย/ บริเวณออกกำลังกายสุนัขส่วนอาคารที่อยู่ด้านในสามารถใช้กระเบื้องลอนคู่ได้ เช่นอาคารโรงเรือนสุนัข

ภาพที่ 5.14

ตัวอย่างหลังคากระเบื้องลอนคู่

หมายเหตุ: ถ่ายภาพมูลนิธิเพื่อการรักษาสุนัขนิจจรจัด ณ วันที่ 9 กันยายน 2551.

ภาพที่ 5.15

ตัวอย่างวัสดุผนังหลังคา metal sheet

หมายเหตุ: ถ่ายภาพ โรงพยาบาลสัตว์เล็ก แมวหมาจำเริญ ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2551.

4. วัสดุบริเวณโรงเรือนสุนัข การใช้เหล็กมาเป็นวัสดุหลักในการทำทรงหรือสถานที่อยู่ของสุนัขซึ่งไม่เหมาะสม ควรใช้สแตนเลส (stainless steel) มีคุณสมบัติทนทานไม่เป็นสนิม ทนต่อปัสสาวะสุนัข มีอายุการใช้งานยาวนาน อุปกรณ์ที่นำมาใช้กับสุนัข ควรใช้วัสดุที่ทำมาจากสแตนเลส (stainless steel) ดังภาพที่ 5.16 หรือในกรณีที่มีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณสามารถใช้วัสดุคอกที่ทำจากเหล็กทาสีกันสนิม 2 รอบ และทาสีเคลือบอีกทีเพื่อป้องกันการสึกกร่อนที่เกิดจากปัสสาวะสุนัข ดังภาพที่ 5.17 ซึ่งวัสดุที่ทำจากเหล็กนั้นมีอายุการใช้งานต่ำกว่า ดังนั้นควรมีการดูแลรักษาที่ดี ทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอก็สามารถยืดอายุการใช้งานได้

ภาพที่ 5.16

คอกสแตนเลส

ที่มา: Option plus, 2551

ภาพที่ 5.17
คอกสุนัขที่ทำจากเหล็ก

ที่มา: Globalpet, 2551

ในกรณีที่ให้สุนัขอยู่ในอาคารโรงเรือนสุนัขและมีการกั้นแบ่งเป็นคอก ๆ สามารถใช้ กระจับปี่เป็นวัสดุผิวผนังอาคารและพื้นได้ดังภาพที่ 5.18 ซึ่งทำความสะอาดง่ายและสวยงาม สามารถนำมาใช้ในพื้นที่ส่วนบริการเช่น โรงแรมสุนัขได้

ภาพที่ 5.18
อาคารโรงเรือนสุนัขที่ใช้กระจับปี่เป็นวัสดุผิวผนัง

ที่มา: dog paradise, 2551

2.4 การระบายอากาศ

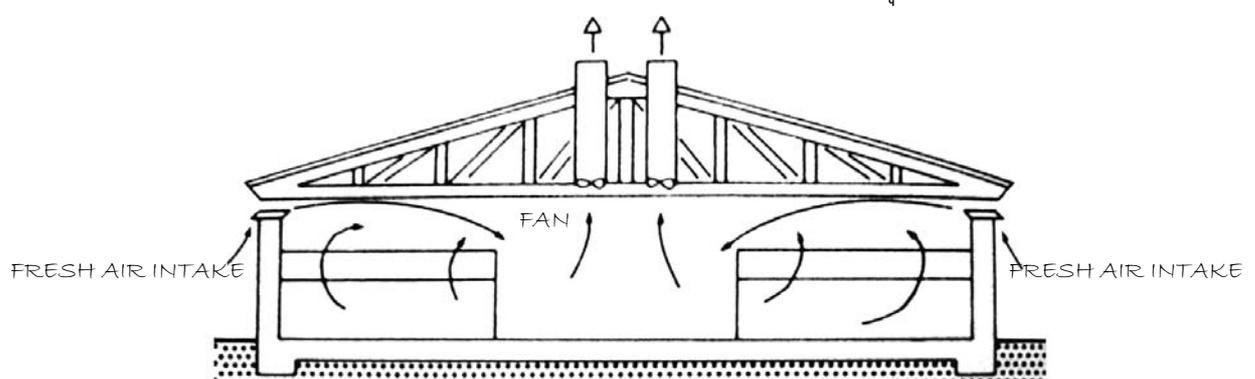
เนื่องจากโครงการนี้เกี่ยวข้องกับกลิ่น ฟุ้ง อันเกิดจากสัตว์ ดังนั้นการระบายอากาศ จึงเป็นส่วนที่สำคัญมาก โรงเรือนสุนัขหากเป็นแบบเปิดมีการใช้เครื่องปรับอากาศควรแยกระบบ กับระบบของคน ควรรักษาอุณหภูมิไว้ที่ 65 – 85 องศาฟาเรนไฮต์ หรือถ้าโรงเรือนสุนัขเป็นระบบ เปิดควรให้ธรรมชาติเข้ามามีส่วนในการระบายอากาศ เช่นการปลูกต้นไม้ใหญ่เพื่อเพิ่มร่มเงา และ

ลดอุณหภูมิ และต้นไม้ยังสามารถเป็นกำแพงเสียงได้ ในกรณีที่สถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชนก็สามารถลดความดังของเสียงได้ในระดับหนึ่ง ในส่วนที่พักรักษาตัวผู้ป่วยต้องมีหน้าต่างหรือช่องลมที่มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของเนื้อที่พื้นห้องนั้น อย่างน้อยอย่างละ 1 บาน หรือ 1 ช่องลมต่อที่พักรักษาตัว 1 ห้อง และมีเครื่องระบายอากาศในกรณีห้องพักรักษาตัวในกรณีห้องพักรักษาตัวใช้เครื่องปรับอากาศ (กระทรวงอนามัย, ฝ่ายควบคุมการบำบัดโรคสัตว์, 2549) หากเป็นอาคารแบบปิดควรใช้ระบบแยกเป็นส่วน ๆ เช่น อาคารโรงเรือนสุนัข ห้องพักรักษาตัว ห้องตรวจอาจใช้ท่อแยกเฉพาะดูดอากาศ กลิ่นภายในออกไประบายทิ้งนอกอาคารในทิศใต้ลม เพราะเป็นพื้นที่ที่มีกลิ่นเหม็นที่รุนแรง และต้องการกันออกจากส่วนอื่นเพื่อความสะอาดให้ใช้ระบบเดินท่อแยก นอกจากนี้การดึงอากาศบริสุทธิ์ภายในอาคารเข้าในอาคารเพื่อช่วยระบบการถ่ายเทอากาศในโครงการ ทำให้มีอากาศที่บริสุทธิ์ปลอดกลิ่นเหม็นของสัตว์ มูลสัตว์ได้ดีอีกด้วย โดยติดตั้งเครื่องดูดอากาศไว้ในจุดต้นลม ดูดส่งมาตามท่อและจ่ายเข้าส่วนต่าง ๆ ของโครงการโดยต้องติดตั้งเครื่องกรองฝุ่นละออง ฆ่าเชื้อโรคก่อนด้วย

ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการออกแบบการระบายอากาศโรงเรือน 2 แบบคือแบบแรกเป็นเหมาะสำหรับโรงเรือนแบบเปิดดังภาพที่ 5.20 จะเห็นได้ว่าการติดใบพัดไว้ที่ผนังอาคารและหลังคาอาคาร เมื่อมีลมพัดเข้ามาในอาคารใบพัดจะหมุนเอาลมร้อนขึ้นสู่ด้านบน ใบพัดบนหลังคาจะหมุนพาลมร้อนออกนอกอาคาร ซึ่งวิธีนี้ไม่เป็นวิธีระบายอากาศโดยใช้ธรรมชาติ ซึ่งต่างกับแบบที่ 3 ดังภาพที่ 5.21 เป็นการระบายอากาศสำหรับอาคารที่เป็นระบบปิด คือใช้พัดลมดูดอากาศขึ้นไปด้านบนซึ่งลักษณะมีต้นทุนสูงกว่าแบบที่ 2 เนื่องจากต้องเสียค่าอุปกรณ์ ค่าติดตั้ง ค่าไฟในการทำงานแต่ละครั้ง รวมไปถึงค่าบำรุงรักษาเครื่องมืออีกด้วย

ภาพที่ 5.19

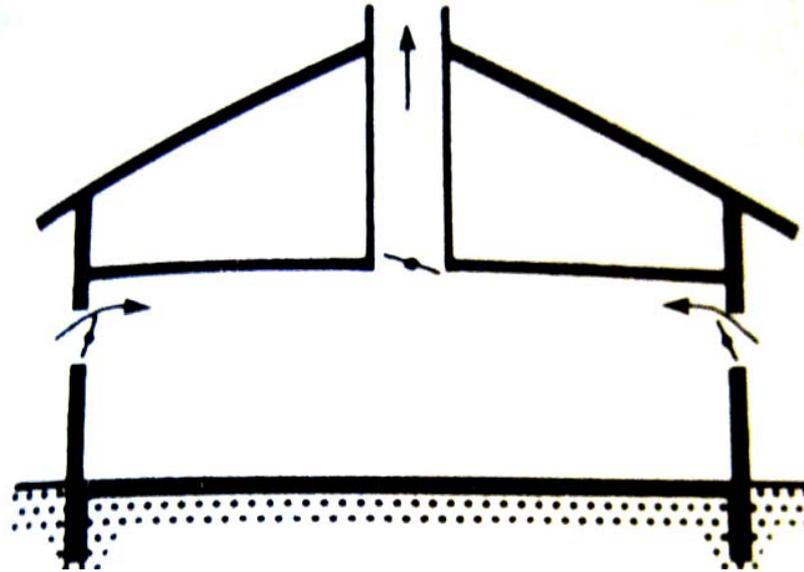
การออกแบบลักษณะการระบายอากาศของอาคารโรงเรือนสุนัขแบบที่ 1

ที่มา: Ernst and Peter Neufert Architects' Data, 1980, p. 421.

ภาพที่ 5.20

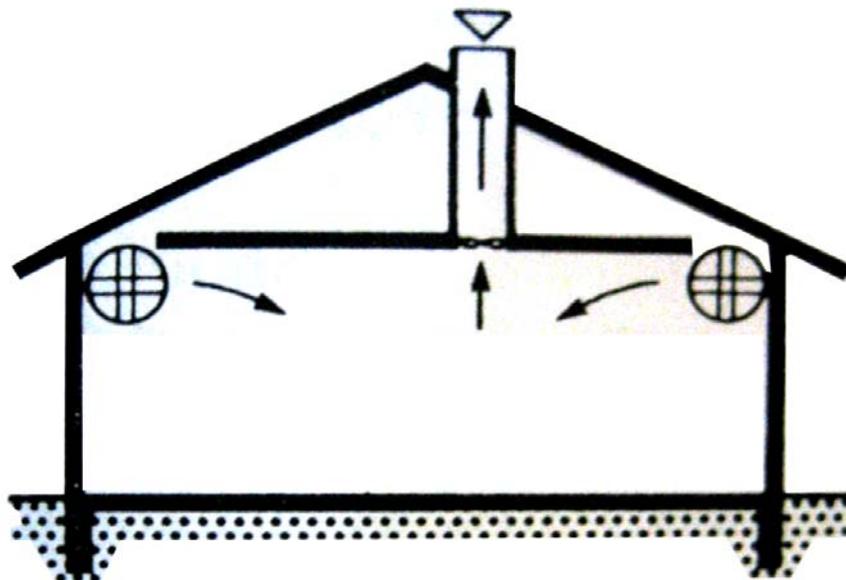
การออกแบบลักษณะการระบายอากาศของอาคารโรงเรียนสุนัษ แบบที่ 2

ที่มา: Ernst and Peter Neufert Architects' Data, 1980, p. 421.

ภาพที่ 5.21

การออกแบบลักษณะการระบายอากาศของอาคารโรงเรียนสุนัษ แบบที่ 3

ที่มา: Ernst and Peter Neufert Architects' Data, 1980, p. 421.

2.5 กิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่

กิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่โครงการสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพาตนเอง นอกจากมีกิจกรรมในส่วนของสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแล้วผู้วิจัยได้เสนอกิจกรรมในส่วนของโรงพยาบาลสัตว์และส่วนบริการเสริมเพื่อให้สถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นกิจกรรมในโครงการมีดังนี้

- ส่วนสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด แบ่งออกเป็น คอกสุนัข กรงสุนัข สนามทราย สนามโซว์ความสามารถสุนัขจรจัด
- ส่วนโรงพยาบาลสัตว์ แบ่งออกเป็น ห้องตรวจ ห้องเอกซเรย์ ห้องผ่าตัด ห้องทดลอง ห้องพักฟื้นสัตว์ป่วย
- ส่วนบริการเสริม โรงแรมสัตว์เลี้ยงแบ่งออกเป็น คอกสุนัข สนามวิ่งเล่น และบริการตัดแต่งขนสุนัขแบ่งออกเป็น ห้องอาบน้ำตัดแต่งขน

ขนาดพื้นที่ของอาคารและอุปกรณ์ กรงและคอกสุนัข ควรมีขนาดที่เหมาะสมตามมาตรฐาน และคำนึงถึงผู้ใช้งานเป็นหลัก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น คอกสุนัขควรมีขนาดตามมาตรฐานซึ่งก็คือ 1.50 x 1.50 เมตร ต่อสุนัข 1 ตัว ดังภาพที่ 5.21 หากสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดมีข้อจำกัดในด้านพื้นที่ใช้สอย ก็สามารถลดขนาดลงได้ไม่ต่ำกว่า 1.80 x 0.60 เมตร ดังภาพที่ 5.22 แสดงถึงคอกสุนัขที่สามารถปรับเปลี่ยนขยายขนาดได้ และเปลี่ยนตำแหน่งที่ตั้งได้

ภาพที่ 5.22

คอกสุนัขขนาดตามมาตรฐาน

ที่มา: Option plus, 2551

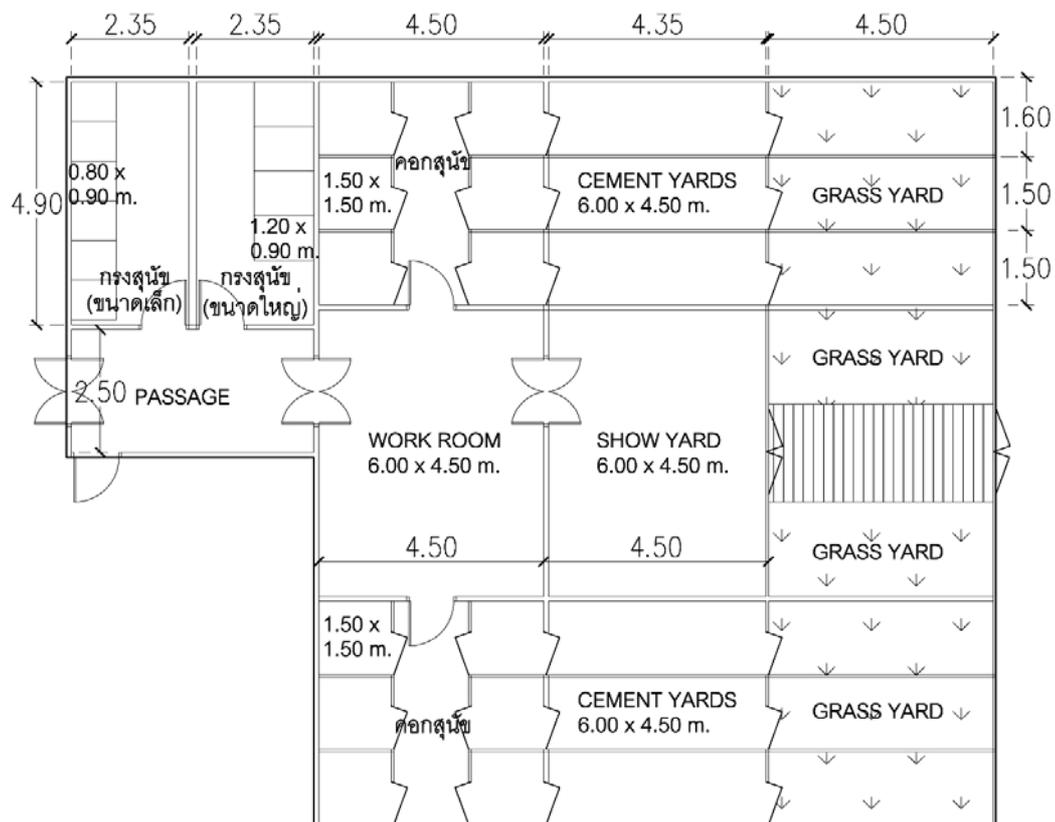
ภาพที่ 5.23
คอกสุนัขขนาดเล็ก

ที่มา: Option plus, 2551

ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการออกแบบพื้นที่โรงเรือนสุนัขดังภาพที่ 5.23

ภาพที่ 5.24
แผนผังการจัดวางและขนาดคอกโรงเรือนสุนัข

การออกแบบสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดที่ขาดการจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ อาจนำไปสู่ความเสื่อมโทรมและการเสื่อมสภาพของการพึ่งพาตนเองได้ การดูแลและระวังป้องกัน ตลอดจนเอาใจใส่เป็นแนวทางที่จะทำให้สถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดเป็นสถานสงเคราะห์ที่มีคุณค่าและพึ่งพาตนเองต่อไปได้

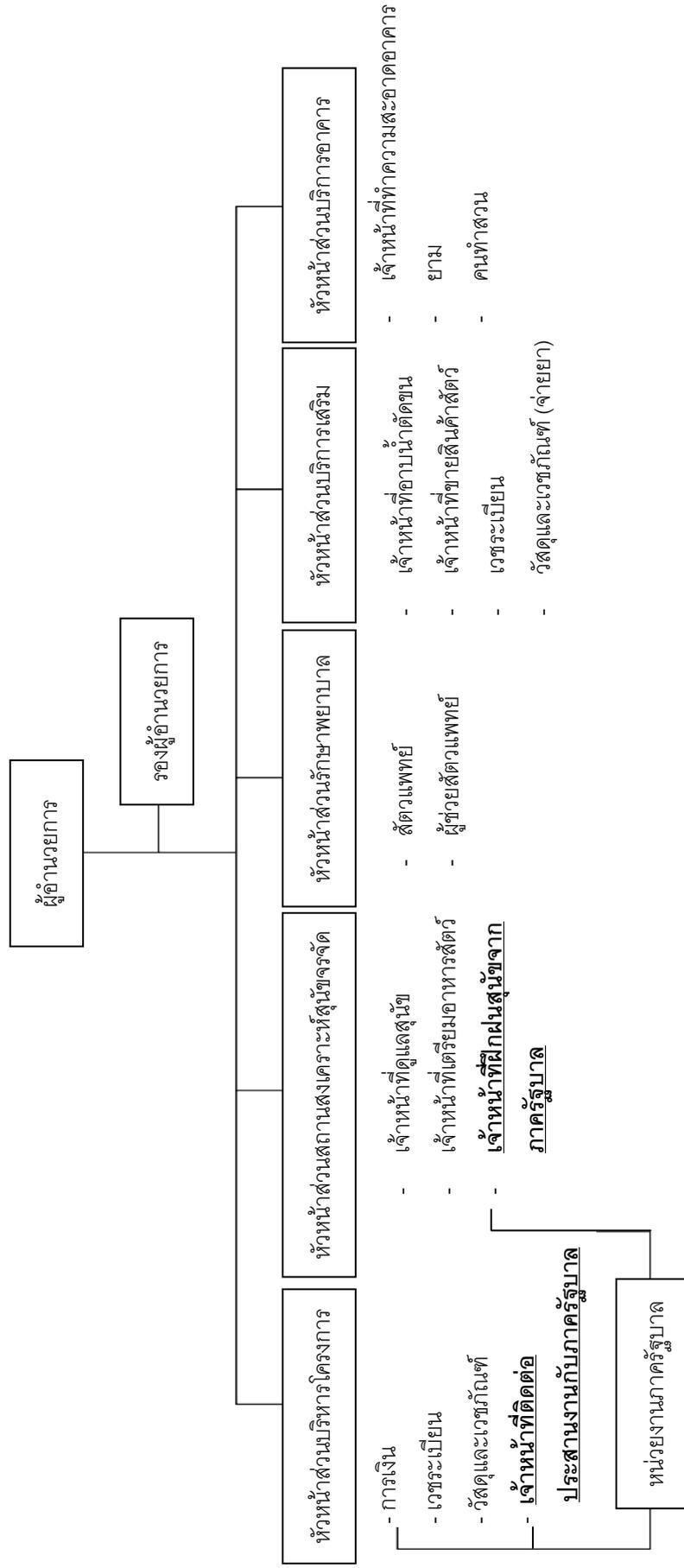
จากการศึกษาพบว่า สาเหตุของการเสื่อมสภาพ และขาดมาตรฐานของสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดนอกจากจะขึ้นอยู่กับรูปแบบแล้วยังขึ้นอยู่กับความร่วมมือและการก่อให้เกิดของบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนั้นแนวทางในการออกแบบสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพาตนเองควรกระทำควบคู่ไปกับการบริหารและการจัดการ โดยให้ความสำคัญในเรื่องการบริหารจากบุคลากรและงบประมาณ การวิจัยครั้งนี้แบ่งแนวทางในการบริหารและการจัดการทรัพยากรทางกายภาพออกเป็น 4 แนวทาง ได้แก่ โครงสร้างองค์กร บุคลากร การดำเนินงาน และการกำหนดงบประมาณมีรายละเอียดดังนี้

1) โครงสร้างองค์กร

จากการศึกษาพบว่าหากเป็นองค์กรที่บริหารโดยหน่วยงานรัฐบาลจะมีการดำเนินงานค่อนข้างล่าช้ากว่าภาคเอกชนซึ่งมีการดำเนินงานรวดเร็วกว่ามาก แต่เนื่องจากสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดเป็นหน่วยงานที่ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตัวเอง เนื่องจากไม่มีการบริหารจัดการทางด้านงบประมาณ มีการช่วยเหลือกันอย่างตามมีตามเกิดจากผู้มีใจบุญ ดังนั้นหากหน่วยงานรัฐบาลมีบทบาทในการช่วยเหลือสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดในแง่ของการนำสุนัขจรจัดไปใช้ประโยชน์ในการช่วยเหลือประเทศ เช่นนำไปฝึกฝนเป็นสุนัขทหาร สุนัขดมกลิ่น ก็สามารถช่วยลดปริมาณสุนัขจรจัดภายในมูลนิธิและลดงบประมาณค่าใช้จ่ายได้

ดังนั้นการกำหนดโครงสร้างและวิธีดำเนินงานขององค์กร ควรเน้นที่ลักษณะที่เหมาะสมของแต่ละองค์กรร่วมกัน โดยให้รัฐบาลเป็นฝ่ายรับผิดชอบสุนัขจรจัดในแง่ให้นำสุนัขจรจัดไปฝึกฝน เนื่องจากมีศักยภาพและมีหน่วยงานรองรับ รวมทั้งมีศักยภาพในการจัดหางบประมาณด้วย แม้มีจำกัดอยู่บ้างในเรื่องระยะเวลาการ แต่หากมีการเตรียมแผนงานไว้ก่อนก็สามารถดำเนินการได้ด้วยดี สำหรับในด้านการดำเนินงานบริหารจัดการสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดควรให้ภาคเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการมากกว่า โดยแสดงจุดร่วมในการดำเนินงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3
แผนผังโครงสร้างองค์กร

2) บุคลากร

บุคลากรที่ทำหน้าที่ดูแลศูนย์ฯฯจัดและบริการลูกค้า ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด บุคลากรของหน่วยงานที่มีความสามารถและทักษะที่ดีจะส่งผลให้ลูกค้าประทับใจและกลับมาใช้บริการอีก และหากบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลศูนย์ฯฯจัดจะส่งผลให้ศูนย์ฯฯจัดมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ดังนั้นการพัฒนาบุคลากรของตนให้มีทักษะที่สูงขึ้นเสมอมจึงสำคัญ โดยมีความรอบรู้ทั้งในงานบริการและการบริหารจัดการ ในที่นี้จึงควรมีการจัดการฝึกอบรมและสัมมนาในหัวข้อที่เกี่ยวกับการดูแลศูนย์ฯฯจัด พฤติกรรมของศูนย์ฯฯจัด การดูแลจัดการให้คนสามารถอยู่ร่วมกับศูนย์ฯฯจัดได้ และหัวข้อเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการบริหารและการจัดการทรัพยากรกายภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่น ทำயที่สุดเป็นการหาแนวทางที่ชัดเจนในการบริหารและการจัดการในพื้นที่ชุมชน เนื่องจากปัญหาของสถานสงเคราะห์ศูนย์ฯฯจัดที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งเกิดจากการไม่เข้าใจของชุมชนรอบข้าง นอกจากการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่แล้ว ในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ควรมีการตรวจสอบผลงานอยู่เป็นประจำทั้งการตรวจสอบผู้ปฏิบัติงานและการตรวจสอบงาน ทั้งนี้การดำเนินงานควรสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนรอบข้าง โดยจัดให้ผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนทางการบริหารและการจัดการด้วย เพื่อให้เกิดความพึงพอใจกันทั้งสองฝ่าย อาจใช้การสำรวจความคิดเห็นของชุมชน ด้วยการสอบถามและการลงภาคสนาม หรือการส่งตัวแทนของทั้งสองฝ่ายมาประชุมร่วมกัน

ในส่วนของอัตรากำลังของบุคลากรนั้น จากการศึกษาจากโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกันดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 อัตรากำลังที่เหมาะสมสำหรับสถานสงเคราะห์ศูนย์ฯฯจัดแบบพึ่งพาตนเองผู้วิจัยได้สรุปดังตารางที่ 5.4 ได้นำมาสู่อัตรากำลังที่เหมาะสมโดยมีรายละเอียดการคาดคะเนผู้ใช้ในโครงการดังนี้

การคาดคะเนผู้ใช้สอยของโครงการ

การคาดคะเนจำนวนผู้ใช้สอยของโครงการในส่วนของโรงพยาบาลสัตว์และส่วนบริการเสริมจะพิจารณาจากโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกันคือ โรงพยาบาลสัตว์แมวมหาราเริง ในส่วนของสถานสงเคราะห์ศูนย์ฯฯจัดผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนศูนย์ฯฯจัด 50 ตัว

1. ส่วนบริหารโครงการ

ตารางที่ 5.4

อัตรากำลังของบุคลากรในโครงการ

ตำแหน่งหน้าที่	อัตรากำลัง					ที่มา
	โรงพยาบาลสัตว์เล็ก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	โรงพยาบาลสัตว์แมว หมาล่าเจิง	มูลนิธิบ้านสงเคราะห์สัตว์ พิการปากเกร็ด	มูลนิธิเพื่อการรักษา สุนัขจรจัด	ที่เสนอแนะใน โครงการ	
ส่วนบริหารโครงการ						
1. ผู้อำนวยการ	1	1	1	1	1	B
2. รองผู้อำนวยการ	1	-	1	1	1	B
3. ส่วนบริหารโครงการ						
- หัวหน้าส่วนบริหารโครงการ	1	-	1	-	1	B
- เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	1	(เจ้าหน้าที่การเงิน)	1	-	1	B
- เจ้าหน้าที่แผนกเวชระเบียน	1	(เจ้าหน้าที่การเงิน)	2	2	2	B
- เจ้าหน้าที่แผนกบัญชีและการเงิน	1	1	2	1	1	B
- เจ้าหน้าที่จ่ายยา	1	(สัตวแพทย์จ่ายยา)	-	-	1	B
- เจ้าหน้าที่ติดต่อกับภาครัฐบาล	-	-	-	3 (เจ้าหน้าที่หาทุน)	-	B
ส่วนสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด						
1. หัวหน้าที่ส่วนสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด	-	-	-	-	1	A
2. เจ้าหน้าที่ดูแลสุนัข	-	-	15	2	17	A
3. เจ้าหน้าที่เตรียมอาหาร	-	-	(เจ้าหน้าที่ดูแลสุนัข)	(เจ้าหน้าที่ดูแลสุนัข)	2	A
4. เจ้าหน้าที่ติดต่อกับมีกฝนสุนัขจากภาครัฐบาล	-	-	-	-	1	A

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

ตำแหน่งหน้าที่	อัตรากำลัง					ที่มา
	โรงพยาบาลสัตว์เล็ก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	โรงพยาบาลสัตว์แมวม หมาว่าเริง	มูลนิธิบ้านสงเคราะห์สัตว์ พิการปากเกร็ด	มูลนิธิเพื่อการรักษา สุนัขจรจัด	ที่เสนอแนะใน โครงการ	
ส่วนรักษาพยาบาล						
1. หัวหน้าส่วนรักษาพยาบาล	1	(ผู้อำนวยการ)	-	-	-	A
2. เจ้าหน้าที่เดินบัตรคิวและประวัติ	1	-	-	-	1	B
3. สัตวแพทย์	9	3	-	1	3	B
4. ผู้ช่วยสัตวแพทย์	8	2	-	5	2	B
5. เจ้าหน้าที่เวร(ดูแลสัตว์ป่วย)	-	2	-	-	2	B
ส่วนบริการเสริม						
1. เจ้าหน้าที่เดินบัตรคิวและประวัติ	-	-	-	-	-	B
2. เจ้าหน้าที่อาบนำตัดขน	-	1	-	-	1	B
3. เจ้าหน้าที่ขายสินค้าสัตว์	-	(เจ้าหน้าที่การเงิน)	-	-	1	A
ส่วนบริการอาคาร						
1. หัวหน้าส่วนบริการอาคาร	-	-	-	-	1	A
2. เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด	9	(ผู้ช่วยสัตวแพทย์)	4	1	4	B
3. เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	2	-	-	-	2	B
4. เจ้าหน้าที่ทำสวน	-	-	(เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด)	-	-	B
รวมอัตรากำลังทั้งหมดในโครงการ					46	

3) การดำเนินงาน

จากการวิจัย พบว่า สถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแต่ละพื้นที่มีลักษณะและองค์ประกอบที่แตกต่างกันตามความแตกต่างของปัจจัยในพื้นที่ การออกแบบพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่สถานสงเคราะห์ในครั้งนี้นี้แบ่งแนวทางการออกแบบเป็น 3 แนวทาง คือ แนวทางการวางแผนโครงการ แนวทางการแบ่งเขตพื้นที่ และแนวทางการออกแบบรูปแบบสถาปัตยกรรม (ที่ตั้ง, ลักษณะทางสถาปัตยกรรม และลักษณะทางกายภาพของพื้นที่และอุปกรณ์) ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของสุนัขจรจัด และการใช้งานของผู้ใช้งานทั้งคนและสุนัขจรจัด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การดำเนินงานในโครงการ

ผู้บริหารองค์กรหรือเจ้าหน้าที่ ควรมีความเข้าใจต่อนโยบาย เจตนารมณ์ และจุดประสงค์ก่อนเพื่อสามารถนำมากำหนด นโยบาย ขั้นตอนการทำงาน การจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้ผลที่ได้ออกมาสัมฤทธิ์ผลที่สุด สำหรับสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดนั้น ต้องมีการจัดการควบคุมและกำจัดหรือบำบัดของเสียที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผู้อยู่อาศัยข้างเคียง หรือสิ่งแวดล้อม ดังนี้

3.1.1) สิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย จะต้องทำการรวบรวมสิ่งปฏิกูลในถังขยะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำไปกำจัดทิ้งในบริเวณที่ทิ้งของเทศบาล ไม่ทิ้งหรือกองเก็บในลักษณะที่ทำให้เกิดกลิ่นก่อความรำคาญต่อผู้อยู่อาศัยข้างเคียง

3.1.2) ซากสัตว์ที่ตายแล้ว จะต้องมีการจัดการกับซากสัตว์ที่ตายแล้วให้ถูกสุขลักษณะอนามัย

3.1.3) กลิ่นและเสียง จะต้องมีการควบคุมดูแล และมีการจัดการควบคุมอาคารที่พัสสัตว์ ให้ปราศจากกลิ่นและเสียงอันไม่พึงประสงค์

น้ำเสีย จะต้องมีการกำจัดให้ถูกสุขลักษณะ เช่น ควรมีบ่อบำบัดน้ำเสีย และบ่อดักไขมัน ก่อนปล่อยลงสู่สาธารณะกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน

นอกจากนี้แล้วผู้บริหารต้องกำหนดลักษณะการดำเนินงานให้ชัดเจน และควรจัดเจ้าหน้าที่ในการโฆษณา หรือออกสื่อ ๆ ให้มากที่สุด เพื่อให้ประชาชนรู้จักสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดและเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นเมื่อมีการบริหารจัดการที่ดี ที่มีความสอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพของสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด อาคารจะเกิดภาพลักษณ์ที่ดี ผู้ใช้งานอาคารสามารถใช้งานอาคารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 แนวทางการวางแผนโครงการ

3.2.1) การกำหนดองค์ประกอบหลักของสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด ควรสอดคล้องต่อวัตถุประสงค์หลักในการจัดสร้างสถานสงเคราะห์ คือ เป็นสถานที่ที่ให้อุปการะเลี้ยงดู ป้องกัน แก้ไข พิ้นฟู และพัฒนาสุนัขจรจัดเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งควรตอบสนองความต้องการในการใช้งานพื้นที่ของผู้ใช้งาน ได้แก่ พื้นที่อาศัยของสุนัขจรจัดและเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลสุนัขจรจัด พื้นที่รักษาพยาบาลสัตว์ พื้นที่ฝึกสุนัขจรจัด โดยองค์ประกอบหลักในที่นี้ประกอบด้วย โรงเลี้ยงสุนัข อาคารประกอบ อาทิเช่น อาคารที่พักเจ้าหน้าที่ อาคารรักษาพยาบาล อาคารส่วนต้อนรับ ที่ว่างโล่ง ได้แก่ สวนหย่อม พื้นที่ทำกายภาพบำบัดสัตว์พิการ ลานอเนกประสงค์ ลานจอดรถ (ดังตารางที่ 4.1)

3.2.2) การกำหนดองค์ประกอบเสริมของสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและดึงดูดประชาชน ประกอบด้วย ร้านขายอาหารและของใช้สำหรับสัตว์ ในที่นี้อาจมีหรือไม่มีก็ได้ขึ้นอยู่กับขนาดและวัตถุประสงค์ในการใช้งานพื้นที่ กล่าวคือ สถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดที่มีพื้นที่จำกัด เช่น มูลนิธิเพื่อการช่วยเหลือสุนัขจรจัด สามารถจัดสร้างองค์ประกอบเสริมได้ เนื่องจากมีพื้นที่ไม่เพียงพอและไม่สามารถปรับขยายพื้นที่ได้ รวมทั้งต้องการจัดสร้างเพื่อรักษาสุนัขจรจัดและส่งกลับคืนที่เดิมเป็นวัตถุประสงค์หลักเท่านั้น

3.2.3) การวางแผนโครงการควรมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงการใช้งานได้หลายรูปแบบ (ดังแนวคิดที่ 2.5.2) เช่น ลานอเนกประสงค์ควรมีพื้นที่สำหรับการจัดแสดงความสามารถของสุนัขจรจัด และสามารถปรับเปลี่ยนให้เป็นพื้นที่สำหรับจัดแสดงนิทรรศการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับสุนัขจรจัด โดยคำนึงถึงการจัดพื้นที่ที่สามารถปรับให้มีขนาดเล็กกลางหากมีจำนวนคนน้อย ด้วยการให้การกันส่วนพื้นที่ด้วยรั้ว หรือแนวต้นไม้ที่สามารถเคลื่อนย้ายตำแหน่งได้

3.2.4) การขยายโครงการในอนาคต โครงการที่เกิดขึ้นต้องสนับสนุนการเกิดกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ใช้งานภายในพื้นที่ เช่น พื้นที่อาศัยของสุนัขจรจัด พื้นที่รักษาพยาบาลสัตว์ พื้นที่ฝึกสุนัขจรจัด พื้นที่ทำกายภาพบำบัดสัตว์พิการ ลานอเนกประสงค์ เป็นต้น และสามารถรองรับการเพิ่มประเภทการใช้งานที่มีความหลากหลายมากขึ้นได้ กล่าวคือ ในการจัดสร้างควรคำนึงถึงที่ตั้ง วัตถุประสงค์การใช้งาน และกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงเป็นสำคัญ สถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ควรมีขนาดเล็กหรือมีจำนวนสุนัขไม่มากโดยวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้การช่วยเหลือสุนัขจรจัดและหาบ้านให้กับสุนัขจรจัด เพื่อให้สถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดในสถานสงเคราะห์มีจำนวนสุนัขไม่มาก เพื่อไม่ก่อความรบกวนแก่ผู้อาศัย

บริเวณใกล้เคียง ดังนั้นจึงควรมีการนำสุนัขเข้าและมีการนำสุนัขออกอยู่เสมอ (ดังแนวคิดที่ 2.6, กองสัตว์แพทย์สาธารณสุข, มุกดา สนวนสุวรรณ และคณะ) ทั้งนี้ในการออกแบบควรจัดพื้นที่ให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายจากบริเวณต่าง ๆ แต่ไม่ควรอยู่ใกล้ชิดหรือติดกับแหล่งชุมชนมากนัก และควรมีการบริหารจัดการด้านความสะอาดเพื่อลดปัญหาทางด้านกลิ่นและทางด้านสุขภาพของผู้อยู่อาศัย

3.2.5) การวางแผนโครงการเพื่อให้โครงการสามารถช่วยเหลือตนเองได้โดยที่ไม่พึ่งพาเงินบริจาคจากประชาชนเพียงอย่างเดียว (จากข้อ 4.2.3) โดยการเพิ่มกิจกรรมภายในสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด คือโรงพยาบาลสัตว์ทำให้มีรายได้เข้าสถานสงเคราะห์มากขึ้น และลดรายจ่ายในการนำสุนัขจรจัดในสถานสงเคราะห์เดินทางไปรักษายังโรงพยาบาลสัตว์อื่น ๆ ด้วย และจะเห็นได้จากตารางที่ 4.10 – 4.11 จะเห็นได้จากข้อมูลทางสถิติของจำนวนสุนัขที่มีเจ้าของที่มีการทำการสำรวจไว้เกือบทุกปี ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต ในขณะที่จำนวนสถานพยาบาลสัตว์ที่เปิดดำเนินการอยู่ในขณะนี้ไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนสัตว์เลี้ยงที่มีอยู่ ดังนั้นหากมีการเพิ่มกิจกรรมทางด้านโรงพยาบาลสัตว์ไว้ในสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด จึงเป็นอีกหนทางหนึ่งที่สามารถนำรายรับเข้ามายังสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดได้โดยไม่ต้องรอการบริจาคเงินเพียงอย่างเดียว นอกจากการเพิ่มกิจกรรมภายในสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดทางด้านโรงพยาบาลแล้วนั้น ยังมีการเพิ่มกิจกรรมอื่น ๆ อีก คือ โรงแรมรับฝากสุนัขและแมว เป็นศูนย์ฝึกสุนัข จัดการแสดงความสามารถของสุนัขจรจัดเพื่อให้ประชาชนต้องการนำสุนัขจรจัดกลับไปเลี้ยง (ซึ่งตรงกับแนวคิดที่ 2.6, กองสัตว์แพทย์สาธารณสุข และแนวคิดของ มุกดา สนวนสุวรรณ) นอกจากนี้ควรศึกษาระบบการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดคุณค่าและรายได้มากขึ้น โดยการระบบชีวภาพเข้ามาใช้ในการย่อยสลายมูลสัตว์ต่าง ๆ

3.2.6) การบูรณาการแนวทางในอนาคต เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น คือสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด ควรจัดให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้ามาทำความรู้จักและเข้าใจถึงปัญหาของสุนัขจรจัดมากขึ้น การจัดให้ประชาชนช่วยกันเป็นหูเป็นตาสอดส่องการนำสุนัขมาปล่อย หรือการช่วยเหลือสุนัขที่ประสบอุบัติเหตุ เพราะหากมีการร่วมมือและช่วยเหลือกันทุกฝ่ายก็จะช่วยลดปัญหาสุนัขจรจัดได้ นอกจากนี้แล้วเพื่อให้รัฐบาลมีบทบาทในการช่วยลดปัญหาสุนัขจรจัด จัดสรรติดต่อกับทางหน่วยงานหรือสถาบันอื่น ๆ เช่น ในส่วนรักษาพยาบาลให้ติดต่อกับสถาบันการศึกษาเพื่อให้ได้รับมาตรฐานการดูแลที่ดีสามารถ ดึงให้บุคคลภายนอกเชื่อถือในองค์กรมากขึ้น

4) งบประมาณ

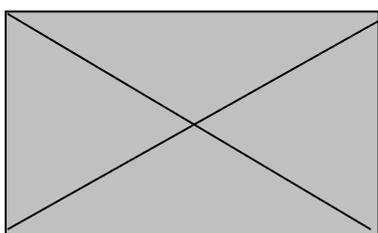
จากการศึกษาพบว่าปัญหาหลักของการดำเนินงานโครงการสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดคือขาดงบประมาณในการนำมาดูแล บำรุงรักษาสุนัขจรจัด ดังนั้นสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดที่สามารถพึ่งพาตนเองได้นั้นจึงควรผสมผสานหน้าที่ส่วนอื่น ๆ เข้าไปเพื่อหารายได้ให้กับสถานสงเคราะห์ โดยการจัดทำแผนประมาณรายรับรายจ่ายภายในโครงการให้เมื่อหักลบต้นทุนแล้วนั้น ยังมีกำไรเหลืออยู่หรือสมดุลกันระหว่างรายรับและรายจ่าย ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางตัวอย่างในการคำนวณรายรับ รายจ่ายของโครงการดังตารางที่ 5,4

รายละเอียดเกี่ยวกับการสมมุติฐานรายจ่ายและรายรับโครงการ

สมมุติฐานรายจ่ายโครงการ	=	ค่าที่ดิน
		ที่มา : (อ้างอิงจากราคาประเมิน)
	=	ค่าใช้จ่ายในการซื้อที่ดิน
		ที่มา : (อัตราราคาที่ดิน x ขนาดที่ดิน)
	=	ค่าก่อสร้าง
		ที่มา : (อัตราค่าก่อสร้าง x ขนาดพื้นที่ก่อสร้าง)
	=	ค่าใช้จ่ายภายในโครงการ
		ที่มา : (อัตราค่าสาธารณูปโภค x ขนาดพื้นที่)

ตารางที่ 5.5

แนวทางในการคำนวณงบประมาณ เพื่อใช้ในการกำหนดรายละเอียดโครงการ

ชื่อโครงการ : _____
 สถานที่ตั้งโครงการ : _____
 รูปแบบโครงการ : _____

1. รายละเอียดทางด้านที่ดินและการก่อสร้าง		หน่วย
- ขนาดพื้นที่ดินทั้งหมด	x	ตารางวา
- ราคาประเมินของที่ดิน	y	บาทต่อตารางวา
มูลค่าที่ดินทั้งหมด	= x x y = x ₁	บาทต่อตารางวา
- ค่าก่อสร้าง	10,000	บาทต่อตารางวา
สรุปต้นทุนในการก่อสร้าง	= y + (10,000 x X ₁)	บาท

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

รายละเอียด		หน่วย
2. รายละเอียดด้านรายได้โครงการ		
2.1 สมมุติฐานรายได้		
- ส่วนรักษาพยาบาล		
ค่ารักษาพยาบาลโดยเฉลี่ย	400.00	บาทต่อราย
จากการคาดคะเนจำนวนผู้ใช้สอย	64	รายต่อวัน
รวมรายได้ค่ารักษาพยาบาล	25,600.00	บาทต่อวัน
- ส่วนเสริมสวยและตัดขน		
ค่าบริการโดยเฉลี่ย	200.00	บาทต่อราย
จากการคาดคะเนจำนวนผู้ใช้สอย	10	รายต่อวัน
รวมรายได้ค่าเสริมสวยและตัดขน	2,000.00	บาทต่อวัน
- ส่วนโรงแรมสัตว์เลี้ยง		
ค่าบริการโดยเฉลี่ย	200.00	บาทต่อราย
จากการคาดคะเนจำนวนผู้ใช้สอย	10	รายต่อวัน
รวมรายได้โรงแรมสัตว์เลี้ยง	2,000.00	บาทต่อวัน
- ร้านขายของเกี่ยวกับสัตว์		
ผลตอบแทนเฉลี่ย	2,000.00	บาทต่อวัน
สรุปรายได้ของโครงการ	= 31,600.00	บาทต่อวัน
สรุปรายได้ของโครงการ	= 979,600.00	บาทต่อเดือน
2.2 สมมุติฐานรายจ่าย		
- ค่าอุปกรณ์เครื่องมือ อุปกรณ์สำนักงาน อุปกรณ์การแพทย์	xxx	บาทต่อเดือน
- ค่าสาธารณูปโภค		
ค่าน้ำ	xxx	บาทต่อเดือน
ค่าไฟ	xxx	บาทต่อเดือน
ค่าโทรศัพท์	xxx	บาทต่อเดือน
- ค่าพัสดุ		
ค่าเวชภัณฑ์	xxx	บาทต่อเดือน
ค่าอาหาร	xxx	บาทต่อเดือน
- ค่าบำรุงรักษาอาคารสถานที่	xxx	บาทต่อเดือน
- ค่าจ้างพนักงาน		
ผู้อำนวยการ	xxx	บาทต่อเดือน

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

รายละเอียด		หน่วย
รองผู้อำนวยการ	xxx	บาทต่อเดือน
ส่วนบริหารโครงการ		
หัวหน้าส่วนบริหารโครงการ	xxx	บาทต่อเดือน
เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	xxx	บาทต่อเดือน
เจ้าหน้าที่แผนกเวชระเบียน	xxx	บาทต่อเดือน
เจ้าหน้าที่แผนกบัญชีและการเงิน	xxx	บาทต่อเดือน
เจ้าหน้าที่จ่ายยา	xxx	บาทต่อเดือน
รวม	xxx	บาทต่อเดือน
ส่วนสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด		
หัวหน้าที่ส่วนสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัด	xxx	บาทต่อเดือน
เจ้าหน้าที่ดูแลสุนัข	xxx	บาทต่อเดือน
เจ้าหน้าที่เตรียมอาหาร	xxx	บาทต่อเดือน
เจ้าหน้าที่ติดต่อฝึกฝนสุนัขจากภาครัฐบาล	xxx	บาทต่อเดือน
รวม	xxx	บาทต่อเดือน
ส่วนรักษาพยาบาล		
เจ้าหน้าที่เดินบัตรคิวและประวัติ	xxx	บาทต่อเดือน
สัตวแพทย์	xxx	บาทต่อเดือน
ผู้ช่วยสัตวแพทย์	xxx	บาทต่อเดือน
เจ้าหน้าที่เวร(ดูแลสัตว์ป่วย)	xxx	บาทต่อเดือน
รวม	xxx	บาทต่อเดือน
ส่วนบริการเสริม		
เจ้าหน้าที่อาบน้ำตัดขน	xxx	บาทต่อเดือน
เจ้าหน้าที่ขายสินค้าสัตว์	xxx	บาทต่อเดือน
รวม	xxx	บาทต่อเดือน
ส่วนบริการงานอาคาร		
หัวหน้าส่วนบริการอาคาร	xxx	บาทต่อเดือน
เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด	xxx	บาทต่อเดือน
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	xxx	บาทต่อเดือน
รวม	xxx	บาทต่อเดือน
สรุปรายจ่ายของโครงการ	= xxxxxxxxx	บาทต่อเดือน

รายละเอียดรายรับของโครงการ

1. ส่วนรักษาพยาบาล

เป็นบริการที่เป็นรายได้หลักของโครงการ ซึ่งจะเปิดรับการรักษาโดยมีราคาไม่สูงมาก ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบกับสถานพยาบาลอื่น ๆ ที่มีค่ารักษาพยาบาลสูง สำหรับโครงการนี้สามารถใช้เป็นโรงแรมสัตว์เลี้ยงและมีบริการตัดแต่งขนสุนัขได้ ส่วนอัตราค่าบริการจะแตกต่างกันตามกรณีที่มารับการรักษา

ค่ารักษาพยาบาลโดยเฉลี่ย ¹	=	400	บาทต่อราย
จากการคาดคะเนจำนวนผู้ใช้สอย	=	64	รายต่อวัน
รวมรายได้ค่ารักษาพยาบาล	=	25,600	บาทต่อวัน

2. เสริมสวยและตกแต่งขน

จากการสัมภาษณ์และการสังเกต พบว่าโดยมากจะเป็นสุนัขที่เจ้าของนำมาใช้บริการดังกล่าวนี้ โดยเฉพาะสุนัขลักษณะที่มีขนยาวสวยงาม ซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่คนที่เลี้ยงสัตว์เลี้ยง ราคาค่าบริการมีตั้งแต่ 150 – 250 บาทขึ้นไป² แตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับขนาด และความยากง่ายในการตัด ตกแต่ง อาบน้ำ หรือหากลูกค้าต้องการบริการพิเศษอื่น ๆ อีก เช่น การตกแต่งตัว, ใส่เสื้อผ้า เครื่องประดับต่าง ๆ เป็นต้น

ค่าบริการโดยเฉลี่ย ²	=	200	บาทต่อราย
จากการคาดคะเนจำนวนผู้ใช้สอย	=	10	รายต่อวัน
รวมรายได้ค่าเสริมสวยและตกแต่งขน	=	2,000	บาทต่อวัน

3. โรงแรมสัตว์เลี้ยง

สำหรับลูกค้าที่มีความต้องการจะฝากสัตว์เลี้ยงของตนไว้ในความดูแลของสถานพยาบาล ประเภทของสัตว์เลี้ยงที่ฝากแบ่งออกเป็น สัตว์เจ็บป่วยที่ไม่สามารถนำกลับได้ ต้องการให้มีการดูแลจากสัตวแพทย์โดยตลอด และสัตว์เลี้ยงปกติที่เจ้าของบ้านไม่สามารถเลี้ยงดู สัตว์เลี้ยงของตนได้ในระยะเวลาหนึ่ง อัตราค่าบริการจะอยู่ที่ประมาณ 150 – 250 บาทต่อคืน² เป็นค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าดูแลทำความสะอาดต่าง ๆ

ค่าบริการโดยเฉลี่ย ³	=	200	บาทต่อราย
จากการคาดคะเนจำนวนผู้ใช้สอย	=	10	รายต่อวัน
รวมรายได้โรงแรมสัตว์เลี้ยง	=	2,000	บาทต่อวัน

¹ สัตวแพทย์, โรงพยาบาลสัตว์เล็ก แมวหมาว่าเจิง, สัมภาษณ์, ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2549.

² เจ้าหน้าที่การเงิน, โรงพยาบาลสัตว์เล็ก แมวหมาว่าเจิง, สัมภาษณ์, ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2549.

4. ร้านขายของเกี่ยวกับสัตว์

เป็นบริการขายสินค้าต่าง ๆ สำหรับสัตว์เลี้ยง เช่น อาหารสัตว์ อุปกรณ์ทำความสะอาด อุปกรณ์ประดับ ตกแต่ง เสื้อผ้า อุปกรณ์เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล เป็นต้น ราคาจะแตกต่างกันไปตามประเภท และคุณภาพของตัวสินค้านั้น ๆ

ผลตอบแทนโดยเฉลี่ย¹ = 2,000 บาทต่อวัน

สรุปรายได้ของโครงการ

1. ส่วนรักษาพยาบาลสัตว์	25,600	บาทต่อวัน
2. เสริมสวยและตกแต่งขน	2,000	บาทต่อวัน
3. โรงแรมสัตว์เลี้ยง	2,000	บาทต่อวัน
4. ร้านขายของเกี่ยวกับสัตว์	2,000	บาทต่อวัน
รายได้รวม	31,600	บาทต่อวัน

1 ปี รายได้รวม

31,600 x 365 เท่ากับ 11,534,000 บาทต่อปี

เมื่อดำเนินการคำนวณสรุปได้ว่า โครงการนี้มีรายได้รวมต่อปีเท่ากับ 11,534,000 บาทต่อปีโดยในที่นี้ผู้วิจัยยังไม่ได้ใส่ค่าใช้จ่ายรวมต่อปี ซึ่งเมื่อใส่ค่าใช้จ่ายรวมต่อปีแล้วนำมาหักกลางกันแล้วเหลือผลตอบรับ แสดงว่าโครงการนี้ให้ผลตอบแทนจากการลงทุนโดยที่สถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดสามารถพึ่งพาตนเองได้

5.2 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

แนวทางการบริหารจัดการและการออกแบบลักษณะทางกายภาพสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพาตนเอง ควรมีการทำวิจัยต่อไป ได้แก่

1. ทางด้านการบริหารจัดการ ควรทำการศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านงบประมาณในเชิงลึก คือสามารถกำหนดตัวเลขเงินทุนหมุนเวียน ผลกำไรออกมาได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยในการตัดสินใจต่อผู้ที่นำวิทยานิพนธ์ไปใช้ต่อไป

¹ สัตวแพทย์, โรงพยาบาลสัตว์เล็ก แมวหมาล่าเริง, สัมภาษณ์, ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2549.

² เจ้าหน้าที่การเงิน, โรงพยาบาลสัตว์เล็ก แมวหมาล่าเริง, สัมภาษณ์, ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2549.

³ เจ้าหน้าที่การเงิน, โรงพยาบาลสัตว์เล็ก แมวหมาล่าเริง, สัมภาษณ์, ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2549.

2. ในส่วนของลักษณะทางกายภาพ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกแบบที่ผู้วิจัยได้กำหนด ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการออกแบบลักษณะทางกายภาพสถานสงเคราะห์สุนัขจรจัดแบบพึ่งพาตนเอง เช่น ระบบสุขาภิบาล การกำจัดของเสีย กฎหมายการก่อสร้างอาคาร หรือหากเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินขึ้นให้เส้นทางสัญจรใดเป็นเส้นทางฉุกเฉิน